

Vragen over de Kadernota 2024

Naam: CU (deel 1)

Datum van indienen vragen: 6 juni 2024

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1.		Het is moeilijk de omvang en het effect van de ombuigingsvoorstellen in te schatten doordat we niet weten voor welk deel van een budget wordt voorgesteld het weg te bezuinigen. Is het mogelijk een lijst te geven waarop per ombuigingsvoorstel is terug te vinden hoe groot het budget is waarop de ombuiging is gericht?	Per budget is dit niet mogelijk omdat veel ombuigingen meerdere budgetten bevatten. Wel is een overzicht opgesteld waarin per beleidsthema de omvang van het budget vanuit de vastgestelde begroting 2024-2027, de autonome ontwikkelingen en de ombuigingen zijn weergegeven. Zie hiervoor graag bijlage 1.
2.		Het voorstel is de OZB te verhogen tot het Gelders gemiddelde. Wat is de verhouding tussen het Gelders gemiddelde en het landelijk gemiddelde, dat wordt gehanteerd bij art. 12?	De OZB ophogen naar Gelders gemiddelde is op basis van informatie van informatie provincie Gelderland. Zie site geldersefinanciën.nl : de OZB in Rheden bedraagt in 2024 € 257 per inwoner en het Gelders gemiddelde € 309 per inwoner. Om op het Gelders gemiddelde te komen zou de OZB met afgerond 20% moeten stijgen (€ 52/€ 257). De provincie geeft dus een duiding van de last per inwoner. Een verhouding met het landelijk gemiddelde is lastig te maken. Het Coelo drukt de gemiddelde OZB-last namelijk uit in een bedrag per huishouden (gemiddelde aanslag) i.p.v. per inwoner. Informatie over het landelijke gemiddelde is te vinden op de site van Coelo (Atlas Gemeenten 2024 – COELO). De WOZ-waarde van een koopwoning in 2024 bedraagt gemiddeld € 484.000 en het gemiddelde OZB-tarief voor eigenaren van woningen bedraagt 0,0909 procent (bron Coelo). Om in aanmerking te komen voor artikel 12-steun (art 12 van de Financiële verhoudingswet) moet het gewogen gemiddelde ozb-tarief ten minste 0,1614 procent van de WOZ-waarde bedragen. Voor Rheden geldt voor 2024 een tarief (voor eigenaren van woningen) van 0,1054%. Om op het niveau van artikel 12 te komen zou (grofweg) een stijging van ruim 50% moeten plaatsvinden.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Overigens, zoals ook vermeld op de site Coelo, is een vergelijking van de tarieven niet erg informatief, omdat gemeenten met goedkope woningen hogere tarieven nodig hebben om een bepaalde opbrengst te krijgen dan gemeenten met dure huizen.

Naam: VVD (deel 1)

Datum van indienen vragen: 10 juni

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
3.		Vraag 1: Kan het college een inschatting geven van de beleidsmatige en financiële effecten (voor de jaren 2025, 2026, 2027 en 2028) van het volledig uitbesteden van het uitvoeren van groenbeheer in onze gemeente?	Nee, dat kunnen we niet. Er zal hierover eerst een verkenning moeten plaatsvinden. Een verkenning over de 'hoe kunnen we onze inwoner het beste blijven bedienen' en wat zijn de kosten van uitbesteding van het onderhoud van de openbare ruimte versus het onderhoud zelf doen. En wat de financiële en beleidsmatige effecten hiervan zijn. Pas na deze verkenning kan een keuze worden voorgelegd
4.		Vraag 2: Kan het college een inschatting geven van de beleidsmatige en financiële effecten (voor de jaren 2025, 2026, 2027 en 2028) van het volledig uitbesteden van de organisatie en de daarbij behorende taken van <i>Sport in Rheden</i> .	Nee, dat kunnen we niet. Er zal hierover eerst een verkenning moeten plaatsvinden. Een verkenning over de mogelijkheden, de mogelijke partners en ook de financiële en beleidsmatige effecten. Pas na deze verkenning kan een keuze worden voorgelegd.
5.		Vraag 3: Kan het college een inschatting geven van de beleidsmatige en financiële effecten (voor de jaren 2025, 2026, 2027 en 2028) van het volledig uitbesteden van het uitvoeren van het participatiebeleid aan een uitvoeringsorganisatie (denk aan Scalabor zoals andere gemeente ook al doen)?	Nee, dat kunnen we niet. Er zal hierover eerst een verkenning moeten plaatsvinden. Een verkenning over de mogelijkheden, de mogelijke partners en ook de financiële en beleidsmatige effecten. Pas na deze verkenning kan een keuze worden voorgelegd.
6.		Vraag 4: Kan het college de volledige lijst van langsgekomen maatregelen, inclusief (zo veel als mogelijk) de financiële en beleidsmatige effecten, met de	De kadernota is bedoeld om op (strategische) hoofdlijnen inzicht te geven in de denklijnen en de richting waarin het college denkt. Voor het college is het belangrijk dat de Raad deze hoofdlijnen ondersteund dan

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		gemeenteraad delen zodat wij een weloverwogen besluit kunnen nemen?	wel aanpast. In de programmabegroting 2025 zal aan de hand van de richting en uw input een nadere uitwerking volgen. Binnen dat uitgangspunt past het verstekken nu van een volledige lijst met maatregelen wat het college betreft minder. Dit neemt niet weg dat we de behoefte om aanvullende informatie op specifieke onderwerpen begrijpen. Daartoe nodigen we u van harte uit om specifieke vragen te stellen die u helpen in het politieke debat en uw keuze.

Naam: Groenlinks (deel 1)
Datum van indienen vragen: 11 juni

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
7.		Vraag 1: In sommige gemeentes wordt de kadernota ook wel 'perspectiefnota' genoemd. Kunt u het perspectief van deze kadernota voor ons verwoorden?	In het bestuurlijk voorwoord zijn 9 uitgangspunten verwoord, die eerder met de raad zijn gedeeld. Dit is het kader voor het financieel perspectief voor de komende jaren ('kunnen'). Ook zijn de afgelopen periode de inhoudelijke visies: Koers Omgevingsvisie, Koers Sociaal Domein en Economische visie (het 'willen') met u gedeeld en vastgesteld. In de inleiding zijn op basis hiervan vier leidende uitgangspunten voor het toekomstperspectief voor inwoners beschreven, vanuit dit perspectief zijn de maatregelen in de kadernota voorgesteld. Daarmee hopen wij een keuzes te hebben voorgesteld op basis van beide elementen: het 'willen' en het 'kunnen'.
8.		Vraag 2: Er worden veel voorstellen tot bezuiniging gedaan (ombuigingsvoorstellen). Bijvoorbeeld op pagina 12 staat <i>stopzetten subsidies aan vrijwilligersorganisaties die zich</i>	De kadernota is bedoeld om op (strategische) hoofdlijnen inzicht te geven in de denklijnen en de richting waarin het college denkt. Voor het college is het belangrijk dat de Raad deze hoofdlijnen ondersteund dan wel aanpast. In de programmabegroting 2025 zal aan de hand van de

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		<i>inzetten voor de minima, stopzetten gemeentepolis, kindpakket en schoolkostentegoed voor minima met daarachter 1 bedrag. Dit soort opsommingen of tekstuele uitwerkingen zien we op meerdere plekken in de kadernota. Kunt u een lijst opleveren met de financiële consequenties per (sub)ombuiging per jaarschijf voor de <u>hele</u> kadernota?</i>	richting en uw input een nadere uitwerking volgen. Binnen dat uitgangspunt past het verstekken nu van een volledige lijst met maatregelen wat het college betreft minder. Dit neemt niet weg dat we de behoefte om aanvullende informatie op specifieke onderwerpen begrijpen. Daartoe nodigen we u van harte uit om specifieke vragen te stellen die u helpen in het politieke debat en uw keuze.
9.		Vraag 3: Op pagina 7 staat : <i>kiest Rheden ook primair voor ombuiging op programmakosten. Het is daarbij belangrijk dat we, naast aanpassing van de doelstellingen, ook kijken naar een andere manier van werken.</i> Deze ombuiging heeft impact op het staande beleid (zie onder ander de ingrijpende voorstellen op pagina 12) wanneer en op welke wijze worden deze wijzigingen in beleid voorgelegd aan de raad?	Op basis van de keuzes die u, de raad, in de kadernota maakt zal een verdere uitwerking volgen van de effecten op werkwijzen en organisaties die we uiterlijk met de programmabegroting 2025 aan u voorleggen.
10.		Vraag 4: Wat is volgens u een 'slanke en wendbare overheid' (pagina 7)?	We zien dat binnen overheidsorganisaties die in de praktijk invulling geven aan een slank en wendbaar besturingsmodel steeds een aantal belangrijke elementen terugkomt: • Opgavegericht werken (De kern van opgavegericht werken is dat in iedere situatie wordt gezien vanuit de waarde die de publieke organisatie kan toevoegen aan werkelijke oplossingen voor het realiseren van de maatschappelijke opgave. Opgavegericht werken betekent dat publieke organisaties verder kijken dan het volgens de regels uitvoeren van wettelijke taken. • Netwerk-gestuurde opdrachtenportfolio's (Deze manier van sturen vergt dat het gehele systeem (dus alle actoren) dat nodig is bij de uitvoering van opdrachten, daadwerkelijk betrokken is bij het besturen van het portfolio). • Stabiele opdrachtenteams (behoud kennis en netwerk)

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Kort-cyclische toetsing (o.a. door benutten digitaliseringsmogelijkheden) Data-gedreven sturing (o.a. uitbouwen Rheden in cijfers)
11.		Vraag 5: Op pagina 16 wordt gesproken over bezuinigingen op de Zoomerij. Kunt u een specifieke financiële prognose opleveren voor de Zoomerij? Wilt u hierin opnemen wat de ontwikkelingen per jaar zijn ten opzichte van onze huidige bijdrage? Wilt u hierin ook de €3 per persoon die verwacht wordt van het Rijk opnemen?	De bezuiniging op de Zoomerij bestaat uit 2 delen: <u>deel bibliotheek</u> en <u>deel cultuur</u> (voorheen cultuurbedrijf RiQQ). <u>Deel bibliotheek</u> , basissubsidie is 885k, het voorstel is om vanaf 2026 70k structureel te bezuinigen. <u>Deel cultuur</u> (vml Cultuurbedrijf RiQQ): basissubsidie is 428k, het voorstel is om in 2026 50k te bezuinigen en vanaf 2027, 150 k structureel te bezuinigen. Wat betreft de €3 per persoon het volgende: Gemeenten krijgen vanaf 2026 een wettelijke zorgplicht waarbij gemeenten wordt verplicht om minstens één volwaardige bibliotheek te hebben. De gemeenten ontvangen hier extra middelen voor. Het is nog niet bekend binnen welke afstand inwoners een volwaardige vestiging moeten hebben. Het kan zijn dat er meer dan één volwaardige vestiging wordt geëist. De verwachting is dat de gemeente om te voldoen aan de zorgplicht € 130.000 ontvangt (dat is de €3 per persoon). Het is nog niet bekend vanaf wanneer de gemeente deze middelen ontvangt en of dit via een SPUK of via het gemeentefonds gaat.
12.		Vraag 6: Op pagina 34 staat: <i>Onderzoek doen naar besparingsmogelijkheden door het uitbesteden van een aantal gemeentelijke activiteiten of externe samenwerking.</i> Uit het verleden blijkt dat uitbesteding vrijwel nooit leidt tot bestendige besparingen en dat het de organisatie zeker minder wendbaar maakt. Waarom denkt u dat het in dit geval wél tot besparing zal leiden?	De gedachte is dat uitbesteding mogelijk kan leiden tot een besparing in uitvoeringskosten of een bijdrage kan leveren aan de kwaliteit en continuïteit. Dit is afhankelijk van de lokale situatie, daarom willen wij dit onderzoeken. Indien binnen de Raad mogelijke denkrichtingen zijn voor onderzoeken, dan hoort het college deze natuurlijk graag. Ook andere Raden in het land houden zich bezig met dit thema, door bijvoorbeeld kaders te stellen of denkrichtingen mee te geven aan het College.

Naam: CU (deel 2)

Datum van indienen vragen: 13-6-2024

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
13.	Samen- leving pag 14	Vraag: Sport: stopzetten subsidies sportstimulering (18 k) Preventief jeugd beleid: stopzetten subsidies vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voorkwetsbare jongeren (30k in 2025 oplopend naar 147k in 2028) Gezondheid: stopzetten subsidie preventie gezondheid (58k) Vraag: Wat is het gevolg? In welke mate kunnen vrijwilligersorganisaties dan toch nog doorgaan?	Er zijn organisaties die afhankelijk zijn van een gemeentelijke subsidie. De structurele subsidies worden afgebouwd in 3 jaar. Dat betekent dat wij samen met de organisaties kunnen onderzoeken of er buiten een gemeentelijke subsidie andere mogelijkheden zijn om de lasten te dragen of wellicht gaan samenwerken waardoor de lasten gedeeld kunnen worden. Door het stopzetten van subsidies, zullen organisaties gaan stoppen omdat zij niet voldoende middelen meer hebben om hun activiteiten te organiseren.
14.	Samenleving pag 16	Vraag: Wmo sociale basis voorliggend: stopzetten van subsidies inwonersinitiatieven, stopzetten subsidie aan alle dorpshuizen m.u.v. minder veerkrachtige wijken, buurt- en belangenverenigingen, buurt- en jongerenwerk, en afschaling vrijwilligersorganisaties met professionele ondersteuning, onafhankelijke clientondersteuning dementie (65k in 2025 oplopend naar 1,3 mio in 2028) Opmerking: Wat blijft er over?	Er is in beeld gebracht wat wij als gemeente wettelijke en niet-wettelijk verplicht zijn. Subsidies aan inwonersinitiatieven zijn niet wettelijk verplicht en Wmo maatwerk en jeugdzorg of het verstrekken van uitkeringen zijn wel wettelijk verplicht. De meeste niet-wettelijke taken worden geschrapt. Wat wel overeind blijft zijn minimaal 3 dorpshuizen in de niet- veerkrachtige wijken en zogenaamde tussenvoorzieningen als het Raadhuis Velp en Inloophuis Dieren als ook MvT vanuit de wettelijke verplichting (Wmo) om als gemeente mantelzorgers te ondersteunen.
15.	Samen- leving pag 17	Vraag: We hebben ervoor gekozen om in de minder veerkrachtige wijken ontmoetingsplekken in stand te houden als ook zogenaamde tussenvoorzieningen in Velp, Rheden en Dieren. Opmerking: 1. Wat doen we ervoor en wat kost dat? 2. Wat betekent dat voor de andere, veerkrachtige wijken? Bijvoorbeeld het Raadhuis, blijft dat?	Ontmoetingsplekken in minder veerkrachtige wijken in de grote kernen: Velp, Rheden en Dieren in stand houden, betekent dat de gemeentelijke subsidiebijdragen voor drie bestaande dorp-/ buurthuizen worden gecontinueerd in deze wijken. Inwoners van veerkrachtige wijken kunnen voor ontmoeting niet meer terecht in dorps- of buurthuizen in de directe omgeving. Wel kunnen ze terecht bij dorpshuizen die worden gecontinueerd. Continueren 3 dorpshuizen + huidige budget voor dorps- en buurthuizen ombuigen naar één nieuwe extra tussenvoorziening in dorp Rheden, kost samen € 335.534,-- Het voorstel is om de bestaande tussenvoorzieningen (Ons Raadhuis in Velp en Inloophuis Dieren) te continueren. Dat kost € 195.000,--

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Het voorstel is om hier één extra nieuwe tussenvoorziening in dorp Rheden aan toe te voegen m.b.v. ombuiging van middelen uit het huidige budget buurt- en dorpshuizen.
16.	Leef- omgeving pag 21 Over het Masterplan Veluwe	Vraag: Helaas moeten we dit met minder beschikbare middelen doen. Opmerking: Hoe werkt dat door in de begroting? We zien dat in de bezuinigingsvoorstellen niet meer terug.	Er wordt niet bezuinigd op het Masterplan Veluwezoom. De zin "helaas moeten we dit met minder middelen doen" slaat vooral op de vrij te besteden middelen bij recreatie in toerisme. De ombuigingsvoorstellen vindt u op pag. 25 onder economische ontwikkeling.
17.	Leef- omgeving pag 21/22	Vraag: De volgende initiatieven uit de duurzaamheidsagenda zullen bij het stopzetten niet worden uitgevoerd. . Extra ondersteuning voor inwoners bij verduurzaming.... ... kan in 2025 geen klimaatfestival worden georganiseerd. Opmerking: Dat hier op bezuinigd wordt, is op zich begrijpelijk, maar om een gesprek met betrokken inwoners te kunnen gaan, moeten we toch ook wel iets te bieden hebben.	In het verlengde van uw bemerking kunnen wij aangeven dat er wordt onderzocht wat binnen het programma Energie- en warmtetransitie nog voor de duurzaamheidsagenda uitgevoerd kan worden. Het college kiest echter voor duidelijkheid, vandaar dat er gecommuniceerd wordt dat de volledige uitvoering van de duurzaamheidsagenda in de huidige vorm en omvang niet haalbaar is. Zonder de extra inzet moeten we versnelt onze eigen inzet afbouwen. Waar mogelijk integreren we onderdelen in onze eigen activiteiten vanuit de Energie -en warmtetransitie en andere beleidsterreinen, waarvoor (SPUK)middelen beschikbaar zijn. Maar dit is slechts beperkt mogelijk. Over wat er nog wel kan gaan we in gesprek met betrokken inwoners.
18.	Leef- omgeving pag 22, laatste woord	Vraag: "100K" Onder voorstellen voor ombuigingen. Vraag: 1. Wat is de relatie met de bedragen in de tabel? 2. Hoe is dit met de totale bezuinigingen meegenomen? 3. Wat is het effect van deze bezuinigingen?	De bezuiniging van 100K is per abuis niet in de tabel opgenomen. Het effect van deze bezuiniging is dat we minder pro-actief zullen opereren bij binnenkomende initiatieven en meer slechts onze toetsende rol als overheid op ons nemen. Dit kan inhouden dat er minder initiatieven daadwerkelijk uitgevoerd worden.
19.	Leef- omgeving pag 23, 2 ^e regel	Vraag: We verhogen hiermee onze inkomsten in 2025 met 200K. Vraag: 1. En daarna, dus wat zijn de structurele baten? 2. Wat is de relatie met de tabel? 3. Hoe vinden we het terug in de totale bezuinigingen?	De structurele baten laten zich moeilijk structureel begroten omdat deze afhankelijk zijn van de initiatieven die binnenkomen en de mogelijkheden om kostenverhaal toe te passen. De komende periode werken we dit nader uit. Helaas is in de tabel een fout geslopen. De bedragen in de tekst kloppen.
20.	Leef- omgeving pag 23	Vraag: Autonome ontwikkeling Woningbouwversnelling 2028 -0,15 Opmerking: Waar komt dit vandaan, welke autonome ontwikkeling is dit?	Er is in de huidige begroting voor 2025, 2026 en 2027 incidenteel budget voor de woningbouwversnelling opgenomen. Het college stelt voor het budget (150K) structureel te maken per 2028. De autonome

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			ontwikkeling komt voort uit de krapte op de woningmarkt en de regionale afspraken over het aantal te bouwen woningen.
21.	Leef- omgeving pag 23	Vraag: Totaal 2027 -0,15 Opmerking: Begrijp ik niet. Waar wordt dit door veroorzaakt?	U ziet dit in de tabel op pagina 23. De -0,15 (x € 1 miljoen) is hierbij het jaartal 2027 abusievelijk opgenomen. De tekst op pagina 24 klopt. Deze middelen zijn in 2027 al beschikbaar gesteld in de lopende begroting.
22.	Leef- omgeving pag 23	Vraag: Woningbehoefte...Dit betekent extra inzet van het ambtelijke apparaat de komende jaren. De hiervoor benodigde structurele middelen nemen wij op in deze kadernota. Opmerking: 1.Waar zien we dat? 2. Wordt deze keuze aan de raad voorgelegd? 3. Op zich een goede reden. Wat is de verwachte opbrengst zowel in effect als in €?	In 2028 staat -0,15 (x €1 miljoen). Dit is het voorgestelde structurele budget van 150K voor de woningbouwversnelling. Deze keuze wordt met deze kadernota aan de raad voorgelegd. Deze inzet is gericht op de realisatie van de benodigde woningen. Dit is moeilijk exact te kwantificeren. Door het beschikbaar stellen van deze middelen kan b.v. de inzet op Haveland gegarandeerd worden. Hier staat geen directe inkomsten tegenover, het levert maatschappelijk rendement op in de vorm van woningen en een betere spreiding van woningtypen in de gemeente. Uiteraard zullen we ons met deze beschikbare middelen (en daarmee menskracht) ook inzetten op het verkrijgen van subsidies voor deze opgave.

Naam: CU (deel 3)

Datum van indienen vragen: 13-6-2024, vervolg

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
23.	Leefomgeving pag 24	Vraag: 2024 en 2025 een bedrag van 200.000 euro in totaal opgenomen om een Blijfwijk te realiseren. Stenfert is hiervoor de eerste aangewezen plek. Opmerking: Was € 200K incidenteel hiervoor voldoende? Wat gebeurt er met de 100K als de Blijfwijken geschrapt worden	Het hele project Blijfwijken wordt stopgezet. Voor 2024 en 2025 was de 200.000 voldoende. De 100K voor 2024 is onderdeel van de besluitvorming van de jaarrekening 2024 in de Raad.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
24.	Leefomge- ving pag 24	Vraag: De druk op de leefbaarheid in de wijken neemt daardoor toe. ... Het schrappen van het budget Blijfwijken betekent dat deze niet van de grond komen. Opmerking: Hoe is het effect hiervan in relatie met de andere investeringen in deze wijken vanuit het uitgangspunt dat we investeren in kwetsbare wijken?	Het effect hiervan is aan de voorkant moeilijk te bepalen. Duidelijk is dat er niet geïnvesteerd wordt in het opzetten van Blijfwijken via dit budget. De in de Woonzorgvisie (2023, p.8) opgenomen inzet van een gemeentelijke projectleider, om samen met inwoners, zorgorganisaties en woningcorporatie Vivare in deze wijken een woon- en zorgnetwerk te vormen om te zorgen dat senioren kunnen blijven wonen, kan daarmee vanuit de gemeente niet worden opgepakt.
25.	Leefomge- ving pag 24	Vraag: We hebben ervoor gekozen niet te bezuinigen op de woningbouwversnelling (250K), maar juist structureel te investeren (150K vanaf 2028) Opmerking: Dus 2025 - 2027 250K incidenteel en daarna 150K structureel? Hoeveel externe financiering levert dit op?	Het is aan de voorkant moeilijk aan te geven hoeveel externe financiering dit oplevert. Het moet vooral maatschappelijk rendement in de vorm van woningen opleveren. Uiteraard wordt er met deze inzet ook gekeken naar externe financiering maar dit laat zich aan de voorkant niet begroten. Zo is voor de bouw van Flexwoningen op Haveland mede dankzij het beschikbaar stellen van de budgetten voor woningbouwversnelling een subsidie van meer dan een miljoen euro binnen gehaald. Voor de realisatie van woningen in IJsselDistrict is ook externe financiering beschikbaar.
26.	Bestuur en org. Pag 33	Vraag: Op dit moment zijn er twee locaties voor het Klantcontactcentrum van de afdeling Burgerzaken. Voorstel is terug te gaan naar één locatie. Opmerking: Hoe is de €10.000 per jaar berekend? De keuze is volgens ons in feite na opening van het gemeentehuis of we de situatie met drie balies herstellen of naar één balie gaan. Wat is het verschil in kosten tussen deze twee scenario's?	Na de bezuinigingsronde in 2019 (Minderen met Beleid) bestaat de dienstverlening in servicecentrum Dieren nog uit 2 openingsdagen namelijk de dinsdag en de vrijdagochtend. Het te besparen bedrag bestaat structureel uit huurkosten (5000 euro per jaar), hardware/software/licenties (2000 euro per jaar) en kassaopmaak (3000 euro per jaar aan uurloon). Verdere formatiereductie vindt niet plaats, omdat de medewerkers hun diensten dan gaan draaien in De Steeg om de productie op het gelijke niveau te houden. Er is nog geen exacte kostenberekening voorhanden voor het scenario waarbij de dienstverlening centraal wordt georganiseerd (vanuit één locatie). Te denken valt wel aan een verdere kostenbesparing, vanwege zaken als: vereenvoudiging afsprakenmodule op internet, minder communicatie (print en online), geen postbezorging Dieren, geen bezorging rijbewijzen/ID-kaarten/paspoorten in Dieren, klanten niet per abuis op de verkeerde locatie (klachten), geen extra reisbewegingen

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			medewerkers, geen extra declaraties medewerkers, besparing op werkplekken, geen gebruikersoverleg met de bibliotheek, etc.
27.	Algemeen	1. Is er overleg geweest met de organisaties waarvoor ombuigingen zijn voorgesteld? 2. Zijn deze organisaties geïnformeerd?	1. Er is geen overleg geweest met de organisaties anders dan is aangegeven dat er met de kadernota keuzes worden voorgelegd voor de nabije toekomst en dat deze keuzes effect kunnen hebben op de verstrekte subsidies. Ook in het kader van de samenstelling van het koersdocument sociaal domein zijn inwoners en organisaties in het algemeen gevraagd naar hun keuzes indien er bezuinigd zou moeten worden. 2. Nee, de meeste organisaties zijn niet vooraf geïnformeerd. Er is een persbericht over bezuinigingen verstuurd.

Naam: Theo Kooijmans (VPR)
Datum van indienen vragen: 14 juni

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
	PS – Tabel Indicatie ontwikkeling financieel perspectief.	Zijn de begrotingsaanpassingen uit de 1^e Berap 2024 in deze tabel (en kadernota) verwerkt?	Ja
28.	PS – Tabel Indicatie ontwikkeling financieel perspectief.	Op dinsdag 28 mei is de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds verschenen. De Kadernota is vastgesteld op 28 mei.	nee

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		Zijn de effecten van de meicirculaire 2024 volledig in deze tabel en deze kadernota verwerkt?	
29.	P8 – Tabel Indicatie ontwikkeling financieel perspectief.	Wanneer kunnen wij een memo over de effecten van de meicirculaire 2024 verwachten?	Vóór behandeling kadernota
30.	P5 – incl. Korting van 675 m, p7 “hoe moet worden omgegaan met de eenjarige korting in 2025”	Wat is de omvang van deze korting voor Rheden?	Volgens de meicirculaire 2024 is deze eenmalige korting in 2025 € 1.556K.
31.	P7 - De VNG maakt zich zorgen over de effecten van het asielbeleid en het intrekken van de spreidingswet, wat de opvangcrisis zal verergeren.	Welke gevolgen heeft dit voor Rheden?	De financiering zal wellicht op termijn worden beperkt, evenals het aantal gevraagde plaatsen.
32.	P7 - In de voorjaarsnota zullen alle gemeentelijke inkomsten naar het Gemeentefonds worden overgeheveld met 10% korting.	Dit begrijp ik niet. <u>Alle</u> gemeentelijke inkomsten? Welke? Kunt u dit nader toelichten?	Dit betreft de door het Rijk aangekondigde overheveling van de SPUK-gelden (Specifieke uitkeringen) naar het gemeentefonds met een verwachte korting van 10%.
33.	P7 - De VNG streeft naar het doorvoeren van de korting bij de overheveling van de SPUK-gelden	Overheveling van ??? naar ???	De SPUK gelden worden overgeheveld naar het gemeentefonds. Echter met een korting van 10%.
34.	P12 – Het Rijk werkt aan een stelselherziening voor de Participatiewet en het toeslagenstelsel die in 2025 verwacht wordt. Mogelijk dat dit gevolgen heeft op onze begroting vanaf 2025.	Wanneer verwachten we meer inzicht in (de gevolgen) van deze herziening?	De huidige verwachting is dat deze in 2026 wordt verwacht. Dit is mede afhankelijk van de voorstellen van ons nieuwe kabinet.
35.	Algemene opmerking Om juiste keuzes te kunnen maken is meer detailinfo nodig.	Algemene opmerking	De kadernota is bedoeld om op (strategische) hoofdlijnen richting op te halen. In de programmabegroting 2025 zal aan de hand van

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		Om juiste keuzes te kunnen maken is meer detailinfo nodig.	de richting die u middels de kadernota 2025 geeft een nadere uitwerking volgen. Dit neemt niet weg dat we de behoefte om aanvullende informatie op specifieke onderwerpen begrijpen. Daartoe nodigen we u van harte uit om specifieke vragen stellen die u helpen in het politieke debat en uw keuze.
36.	P12 - Minimabeleid: verminderen van individuele inkomenstoeslag	Wilt u aangeven hoeveel mensen dit treft?	De besparing op de individuele inkomenstoeslag is doorgerekend op twee parameters: de inkomensgrens en de referteperiode. Het bedrag dat een inwoner ontvangt blijft gelijk; er komen alleen minder inwoners in aanmerking voor de inkomenstoeslag. De inkomensgrens kan teruggebracht worden van 110% van de bijstandsnorm naar 100%. De besparing die dit oplevert is ingeschat op €55.500. De referteperiode (de periode waarover een inwoner een laag inkomen heeft) kan verleng worden van 3 naar 5 jaar. De besparing die dit oplevert is ingeschat op €22.500. Inschatting is dat het om circa 200 inwoners gaat, die dan dus niet meer in aanmerking voor de individuele inkomenstoeslag zal komen (dit is een schatting, op basis van op dit moment beschikbare gegevens)
37.	P12 - Minimabeleid: stopzetten subsidies aan vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor de minima, stopzetten gemeentepolis, kindpakket en schoolkostentegoed voor minima (326k in 2025 oplopend tot 642k in 2028), bestand Gelrepas terugbrengen	Aub aangeven: lijst vrijwilligersorganisaties incl. subsidiebedrag per organisatie	Zie ook vraag 118 <u>Minima:</u> Voedselbank Arnhem e.o. €14.700 Stichting Urgente Noden, €18.000 Stichting Strak, €3.000 Stichting Leergeld, €148.850 Jeugdfonds Sport en Cultuur, €15.000

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
	naar 100% minimuminkomen (77k)		Samenwerkende Diaconieën, €900 <u>Financiële Hulpverlening:</u> Schuldhulpmaatje Formulierenhulp Thuisadministratie OverRood Samen vertegenwoordigen deze partijen een ombuigingsbedrag van €80.000. <u>Jongeren:</u> Scoutingverenigingen € 14.975,- Dierense speeltuin € 8.000,- bouwvakantiedorpen (Rhevak, Madierodam, Bouwburg Velp) € 8.500,- jongeren netwerk € 18.670,- spelotheken Velp en Dieren € 10.500,- Humanitas homestart € 56.185,- Gezinsgeneralisten: regionale inzet zorg in (voorgezet) onderwijs: € 23.730,- Iriszorg preventie € 12.850 En diverse subsidies aan bijv. Verzuimcoaches, verwijsindex jeugd, Vitesse united, cursussen en voorlichtingsavonden en jeugdgezondheidszorg
38.	P12 - Minimabeleid: stopzetten gemeentepolis, kindpakket en schoolkostentegoed voor minima (326k in 2025 oplopend tot 642k in 2028),	Aub aangeven: (1) bedrag per ombuiging + (2) aantal mensen per ombuiging die geraakt worden	Zie ook vraag 120 Het Kindpakket wordt voor het grootste deel uitgevoerd door Stichting Leergeld. Het afbouwen en stopzetten van de subsidie vanaf 2025 (in drie jaar) zal in 2028 €148.850 opleveren. In 2023 heeft Leergeld 695 geholpen met een of meer voorzieningen. Het ging daarbij om 345 gezinnen.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Over 2023 werd €30.892 aan schoolkostentegoed besteed. Dit bedrag kan bespaard worden bij het geheel stoppen met de regeling. Alle kinderen met een Gelrepas ontvangen ook een schoolkostentegoed. In 2023 waren dit 848 kinderen (peildatum: december '23) Stoppen met de gemeentepolis levert €326.000 op. Er nemen circa 1760 inwoners deel aan de gemeentepolis.
39.	P12 - Minimabeleid: bestand Gelrepas terugbrengen naar 100% minimuminkomen (77k)	Aub aangeven: aantal mensen voor wie Gelrepas vervalt	Zie ook antwoord 121 Een globale inschatting is dat het om circa 950 pashouders zal gaan. O.a. inwoners met een AOW komen niet meer in aanmerking voor de pas.
40.	P12 - Participatiewet: minimaliseren instrumenten en inzet P-wet voor doelgroepen die moeilijk aan het werk komen (192k)	Kunt u aangeven welke effect dit op deze doelgroepen dit zal hebben? Wat gebeurt er met deze mensen?	Door afschaling van de genoemde inzet en/of instrumenten zullen inwoners minder actief zijn, zich niet ontwikkelen en de stap naar werk niet zetten of hun werk minder kunnen behouden. Dit heeft veel negatieve maatschappelijke impact. Inwoners leven minder gezond, krijgen een kleiner netwerk, hebben meer zorgvragen en meer inwoners kampen met geldzorgen (zeker als ook in minimegelingen wordt geschrapt), geen uitstroom en doorstroom naar bemiddeling en dit drukt op het BUIG budget. Hiernaast kan er een grotere vraag naar Wmo begeleiding omdat inwoners langer thuis zitten. 1. Geen vrijwilligerswerk voor klantgroep participatie <i>Inwoners zijn minder actief met diverse negatieve gevolgen (zie boven). Bovendien zullen maatschappelijke organisaties de daling in vrijwilligers gaan merken.</i> 2. Beperking van re-integratie instrumenten Empowerment (o.a.) 3. <i>Minder (gerichte) ontwikkeling van werknemersvaardigheden. Inwoners zitten langduriger thuis, met name mensen met een specifieke ontwikkelingsvraag. Hogere kans op uitval op werk en op</i>

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			<i>herinstroom in de uitkering. Minder activiteit onder inwoners met diverse negatieve gevolgen (zie boven). Trajectbegeleiding en afschaling jobcoaching (nieuwe doelgroep)</i> <i>Kwetsbare doelgroep (arbeidsbeperkten mét arbeidsvermogen) vindt minder snel een baan, minder inwoners aan het werk en dus thuis (zeker met afschaling vrijwilligerswerk & participatie), minder duurzame plaatsingen wegens missen passende begeleiding. Meer uitval op werk en meer herinstroom in de uitkering.</i> 4. WSP / personeel bemiddeling <i>WSP – uitgewerkt in ander ombuigingsvoorstel (MGR). Snijden in personeel maakt dat mensen met actueel arbeidsvermogen, zeker degenen die meer tijd & aandacht nodig hebben, minder aan het werk kunnen. Hiernaast een mogelijke negatieve financiële impact omdat uitstappen of afschalen WSP meer kan kosten dan in stand houden.</i> 5. Begeleiding & loonkosten Beschut werk <i>Meest kwetsbare groep met arbeidsvermogen komt thuis te zitten of op een niet-passende dagbestedingsplek, ontvangt uitkering ipv loon / begeleiding en is op langere termijn niet meer naar werk te begeleiden (wegens verlies vaardigheden).</i> 6. Reiskosten <i>Reiskosten onder strengere criteria maakt dat inwoners in een financieel zeer kwetsbare positie niet naar re-integratie of werk kunnen reizen, waardoor ontwikkeling & uitstroom wordt belemmerd. Werkt ook stressverhogend en de slagingskans op werk dus lager: meer kans op uitval op werk. Dit effect wordt vergroot als we ook bezuinigen op minimaregelingen.</i>

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
41.	P12 - Stopzetten project activerend werk (179k)	Hoeveel mensen treft dit?	Meetdatum april 2024 zijn het 32 inwoners.
42.	P12 - Schuldhelpverlening: stopzetten subsidies aan vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor inwoners met schulden en inwoners die hulp nodig hebben bij het aanvragen van voorzieningen (27k in 2026 tot 80k in 2028)	Wilt u aangeven welke vrijwilligersorganisaties dit treft en om hoeveel subsidie dit per organisatie gaat?	<u>Financiële Hulpverlening:</u> Schuldhelpmaatje Formulierenhulp Thuisadministratie OverRood Samen vertegenwoordigen deze partijen een ombuigingsbedrag van €80.000.
43.	P12 - Schuldhelpverlening: stopzetten subsidies aan vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor inwoners met schulden en inwoners die hulp nodig hebben bij het aanvragen van voorzieningen (27k in 2026 tot 80k in 2028)	Wilt u aangeven hoeveel mensen hier naar verwachting door worden getroffen?	Schuldhelpmaatje: in 2023 hebben 33 inwoners zich aangemeld bij Schuldhelpmaatje. Daarnaast liepen er nog 10 trajecten door uit het voorgaande jaar. Formulierenhulp: in 2023 hebben 563 bezoekers gebruik gemaakt van de spreekuren van de Formulierenhulp. Thuisadministratie: in 2023 heeft Humanitas 75 inwoners ondersteund vanuit het project thuisadministratie, waarvan 41 nieuw gestart en 34 doorlopend vanuit het voorgaande jaar. OverRood: in 2023 heeft OverRood ca. 30 inwoners begeleid. De gemeente heeft bijgedragen aan ca. 12 trajecten.
44.	P12 - Schuldhelpverlening: stopzetten sociale kredietverlening (25k)	Wilt u aangeven hoeveel mensen hier naar verwachting door worden getroffen?	Zie ook vraag 125 De sociale kredietverlening bestaat uit twee onderdelen: Saneringskredieten en Sociale leningen. Saneringskredieten: Een saneringskrediet wordt ingezet als manier om schulden te regelen. Je kunt het zien als een voorschot waarmee een schuld wordt afgelost. De inwoner heeft dan nog maar één schuldeiser. Geen SK's meer verstrekken, betekent dat schulden van inwoners alleen nog rechtstreeks met het eigen inkomen geregeld kunnen worden. Dat heeft impact op onze uitvoeringskosten, want dan volgen voor iedere inwoner die wordt geholpen, meerdere intensieve controles, en er is vaker budgetbeheer noodzakelijk. Ook op de inwoner heeft het impact,

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			die zal langer en meer onrust en onzekerheid ervaren, zal periodiek meer gegevens moeten inleveren en langer door financiële zorgen geremd worden in het verder oppakken van andere problemen in het leven. Het aanbieden van sk's is onderdeel van de basisdienstverlening, een landelijke afspraak tussen de VNG en het Rijk. De afspraken zijn geen wettelijke verplichting. Sociale lening: Een sociale lening is beschikbaar voor inwoners met een laag inkomen (tot 130% van het wettelijk minimum). Zij kunnen deze lening gebruiken wanneer zij door omstandigheden uitgaven moeten doen waarvoor zij niet hebben kunnen reserveren. De sociale lening is een schuld waarover de inwoner rente betaald. Per 31-12-2023 hadden 47 inwoners een actief saneringskrediet en 19 inwoners een sociale lening. Met de saneringskredieten is ca. €11.000 gemoeid, met de sociale leningen ca. €14.000.
45.	P14 - Onderwijs: versoberen onderwijsachterstand-middelen en stopzetten sociaal-medische indicatie vangnetregeling (78k in 2025 oplopend naar 327k in 2028)	Hoeveel kinderen/jongeren treft dit?	Minimaal 40 peuters per jaar maken gebruik van de peutersubsidie die onderdeel is van het onderwijsachterstandenbudget. De subsidie wordt afgebouwd. Hierdoor neemt kansenongelijkheid toe: nu kunnen alle peuters ongeacht of hun ouders werken naar de peuteropvang voor eenzelfde inkomensafhankelijke bijdrage om zich voor te bereiden op school (2 ochtenden in de week). Aangezien deze ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag zal het waarschijnlijk zijn dat deze kinderen zich niet voorbereiden op school. Daarnaast zal het inloopspreekuur in Velp en Dieren verdwijnen voor laaggeletterde ouders/volwassenen. Hier werden in 2023 meer dan 70 inwoners doorgeleid naar taalaanbod om basisvaardigheden te versterken.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Tot slot bereikten we met de vangnetregeling in 2023 68 kinderen van 0-12 jaar.
46.	P14 -Sport/sportaccommodaties: verhogen tarieven zwembaden en seizoensverhuur, langer gebruik kunstgrasvelden, andere beheersvorm openluchtwembad en sporthal de Hangmat (300k in 2025 oplopend naar 434k in 2028)	Aub aangeven: Bedrag per individueel voorstel	Verhogen tarieven zwembaden 180k in 2025 oplopend naar 190k in 2028 Verhogen tarieven seizoensverhuur 20k in 2025 naar 40k in 2028 Kunstgrasvelden 96k in 2025 Andere beheersvorm Openluchtbad 0 in 2025 naar 100k in 2028 Andere beheersvorm/invulling Sporthal De Hangmat 0 in 2025 naar 80k in 2028
47.	P14 - Preventief jeugdbeleid: stopzetten subsidies vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor kwetsbare jongeren (30k in 2025 oplopend naar 147k in 2028)	Welke vrijwilligersorganisaties zijn dit?	Budgetten preventieve jeugdhulp bestaan uit verschillende onderdelen om jeugd preventief en laagdrempelig te ondersteunen. Onderdelen zijn: scoutingverenigingen, Dierense speeltuin, bouwvakantiedorpen (Rhevak, Madierodam, Bouwburg Velp), jongeren netwerk, spelotheken Velp en Dieren, Humanitas homestart, gezinsgeneralisten, stimulering kansrijke start, Iriszorg preventie. Deze verenigingen maken onderdeel uit van de brede sociale basis in de gemeente Rheden.
48.	P16 - cultuur : versoberen onderdeel cultuur bij de Zoomerij, stopzetten subsidies Podiumvoorziening en stimuleringsubsidies (53 k in 2025 oplopend naar 250k in 2028)	Hoe hoog is de subsidie voor cultuur bij de Zoomerij nu en hoeveel wordt versoberd (per jaar)? Hoe hoog zijn de subsidies voor de Podiumvoorzieningen? Elk graag apart benoemen. (per jaar)	1. De subsidie van de Zoomerij, onderdeel cultuur is nu € 428.750,- en het voorstel is om in 2026 50k te versoberen en v.a. 2027 150k structureel; 2. De podiumvoorziening bestaat in totaal uit 70k: Filmhuis Dieren (24,5k), Rhederart (21,5k) en amateurvoorstellingen (24k)

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		Om bedragen en om welke stimuleringsubsidies gaat het hier?	Stimuleringsubsidies (20,5k): budget om incidentele activiteiten mogelijk te maken als Burg. De Bruinprijs, aankoop beelden, festivals etc.
49.	P16 - cultuur : stopzetten subsidies Podiumvoorziening en in de tekst onder de opsomming staat o.a.	Op de website van de gemeente Rheden staat op de pagina Podiumvoorziening (https://www.rheden.nl/Ondernemers_en_verenigingen/Verenigingen/Podiumvoorziening): <i>"Met Filmhuis Dieren en RhederArt maken wij apart afspraken over het gebruik van een professioneel podium en het aantal voorstellingen."</i> Deze instellingen vallen kennelijk niet onder de regeling voor de Podiumvoorziening en hebben eigen regelingen. - Hoeveel subsidie ontvangen deze activiteiten elk apart? - Wordt de subsidie voor deze instellingen versoberd (net als Zoomerij) of stopgezet (net als de Podiumvoorziening zelf)? Zo ja, met welke bedragen? - Ontvangen deze instellingen op een andere wijze ondersteuning van de gemeente? Zo ja welke en wat zijn daarvan de kosten?	Filmhuis Dieren en RhederArt vallen wel onder de Podiumvoorziening, zie antwoord vraag 44. Het voorstel dat voorligt is een stopzetten van de gehele podiumvoorziening. De organisaties die onder de podiumvoorziening vallen: Filmhuis Dieren en RhederArt ontvangen geen andere gemeentelijke ondersteuning.
50.	P16 - In de tekst onder de opsomming op pag 16 staat ook: "Bij structurele subsidies worden de bijdragen aan organisaties in drie jaar afgebouwd."	Zijn er nog andere structurele culturele activiteiten die niet binnen bovengenoemde vragen vallen? Is er een overzicht met subsidies die deze activiteiten elk ontvangen? En welke bedragen zijn met deze ombuigingen zijn gemoeid? Zij deze bedragen opgenomen in	Het ZOOM-festival valt onder de structurele subsidies (10k).

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
51.	P16 - cultuur : versoberen onderdeel cultuur bij de Zoomerij, stopzetten subsidies Podiumvoorziening en stimuleringsubsidies (53 k in 2025 oplopend naar 250k in 2028	Is er een subsidiebudget voor incidentele culturele activiteiten? Zo ja, hoog is dit budget en met welke bedrag wordt dit budget versoberd?	Zie vraag 44: stimuleringsubsidies (20,5k). Dit bedrag wordt geschrapt.
52.	P16 - Wmo sociale basis voorliggend: stopzetten van subsidies inwonersinitiatieven,	Aub aangeven: bedrag ombuiging bewonersinitiatieven (per jaar)	2025: € 65.435 2026: € 353.509 2027: € 996.886 2028: € 1.283.640
53.	P16 - Wmo sociale basis voorliggend:, stopzetten subsidie aan alle dorpshuizen m.u.v. minder veerkrachtige wijken,	Graag opsomming van alle dorpshuizen (incl. locaties en subsidiebedrag) die hierdoor worden getroffen en ook overzicht van alle dorpshuizen die worden ontzien?	Voorstel getroffen dorps- en buurthuizen: Buurthuis "De Paperclip" in Velp: € 29.000 Buurthuis "De Elleboog" in Velp: € 54.069 Dorpshuis "'t Sprengenhuis" in Laag-Soeren: € 52.000 Dorpshuis "Het Parkhuis" in de Steeg: € 20.000 Buurthuis "De Drieschaar" in Dieren: € 30.600 Dorpshuis "Nieuw Bergstein" in Ellecom: € 29.947 Dorpshuis "Spankeren" in Spankeren: € 15.472 De dorpshuizen die worden ontzien zijn: de Oase in Dieren, De Poort (Velp-Zuid) en dorpshuis in Rheden.
54.	P16 - Wmo sociale basis voorliggend: buurt- en belangenverenigingen,	Aub aangeven: bedrag ombuiging	66k
55.	P16 - Wmo sociale basis voorliggend: buurt- en jongerenwerk	Aub aangeven: bedrag ombuiging	Voor buurtverenigingen zie antwoord bij vraag 55. Het jongerenennetwerk: 18.670,- euro
56.	P16 - Wmo sociale basis voorliggend:, en afschaling	Aub aangeven: lijst vrijwilligersorganisaties + bedrag ombuiging	Redens Maal: € 5.550 Asvr Senioren: € 500 Pcob: € 2.500

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
	vrijwilligersorganisaties met professionele ondersteuning,		KBO: € 1.800 Cosbo € 1.700 Wellcom Middag Ellecom € 700 Maxx ouderen Soos € 480 Stichting Vier het leven € 3.000 Stichting STOER: € 49.000 NIO: € 12.950 Inloophuis Velp Zuid 't Trefpunt: € 11.248 Italiaanse vereniging CRLI: € 2.400 Turkse gemeenschap Rheden: € 6.600 St. Soc. De Ulenpas: € 500 4Noppes: € 4.219 Verenging De Zonnebloem: € 650 Totaal: € 103.797 in 2028.
57.	P16 - Wmo sociale basis voorliggend: onafhankelijke clientondersteuning dementie	Aub aangeven: bedrag ombuiging	Vanaf 2026 200k structureel
58.	P16 - Bibliotheek: versoberen bibliotheek (70k). P17: We hebben er voor gekozen om in te zetten voor behoud van 2 bibliotheekvestigingen in plaats van forse afschaling van de bibliotheekfunctie	Er zijn nu drie bibliotheken in de gemeente Rheden. Welk bibliotheek gaat sluiten?	Antw: Rheden
59.	P17 - De integrale wijkaanpak continueren wij maar versoberen de bijdragen (100k ipv 200k).	Betekent dit ook een versobering voor wijkaanpak Stenfert? Zo ja met welk bedrag?	Het bedrag voor de wijkaanpak Stenfert wordt gehalveerd.
60.	P17 - We bezuinigen niet op de jaarlijkse ikbuurtmeecheques (100k).	Waarom hebt u hiervoor gekozen? Wat zijn de overwegingen?	Dit is een politieke overweging

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord								
61.	P21 – tekst “In het regeerakkoord is opgenomen dat specifieke uitkeringen ondergebracht gaan worden met een korting van 10%. Voor Rheden zou dit betekenen dat er ongeveer een ton minder te besteden is aan uitvoeringskosten.”	Het bedrag van 100k zie ik niet terug in de tabel. Graag uitleg,	Dit klopt. We hebben het dit bedrag voor nu vooral als risico benoemen omdat de exacte effecten van het regeerakkoord nog niet duidelijk zijn								
62.	P21 – tekst “Voor de duurzaamheidsagenda kunnen we niet langer geld uit eigen middelen blijven inzetten. Voor <u>2024</u> levert dit een besparing op van 279K en voor <u>2025</u> een besparing van 422K. ” en “Dit betekent dat de maximale incidentele besparing €350.000 per jaar zou bedragen voor twee jaar.”	Het bedrag van 422k zie ik niet terug in de tabel. Of bevat de tekst verkeerde jaartallen. Graag tabel aanpassen.	De tabel en de tekst zijn inderdaad niet eenduidig en leveren verwarring. Wij zullen deze richting de begroting aanpassen. De voorgestelde ombuiging is als volgt: • In 2024 is er geen wijziging • In 2025 gaat het om een ombuiging van 279.00.000 euro (0,28) • In 2026 gaat het om een ombuiging van 432.000 euro (0,43) Gemiddeld gaat het over 2025 en 2026 om 711.000 (gemiddeld 355.000 per jaar). Dit is tekstueel afgerond op € 350.000.								
63.	P21 – tekst en “Dit betekent dat de maximale incidentele besparing €350.000 per jaar zou bedragen voor twee jaar.”	Het bedrag van 350k zie ik niet terug in de tabel. Waarom niet?	In de tabel staan de daadwerkelijk jaarbedragen voor 2025 en 2026. Deze komen gemiddeld genomen uit op 355k (zie ook vraag 64). Dit is tekstueel afgerond op € 350.000.								
64.	P22- Leefomgeving – Vernieuwing Omgevingsbeleid en Ruimtelijke Ontwikkeling.	In de begroting staat voor het jaar 2025 een bedrag van € 2.477.000,- aan lasten Checkvraag: klopt dit? Zo nee hoe hoog zijn de lasten voor dit thema in de jaren 2025-2028 dan wel?	De lasten voor dit thema zijn voor de gevraagde jaren in onderstaande tabel opgenomen. Hierin zijn de effecten van de kadernota 2025 nog niet verwerkt. <table border="1"> <tr> <td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr> <tr> <td>2.466.706</td><td>2.084.463</td><td>2.084.463</td><td>2.084.463</td></tr> </table>	2025	2026	2027	2028	2.466.706	2.084.463	2.084.463	2.084.463
2025	2026	2027	2028								
2.466.706	2.084.463	2.084.463	2.084.463								

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
65.	P22- Leefomgeving – Vernieuwing Omgevingsbeleid en Ruimtelijke Ontwikkeling.	Hoeveel inzet (fte + financieel) vergt project Transformatie Haveland jaarlijks (2025-2028)?	De ontwikkeling van Haveland is op dit moment nog in een voorbereidende fase. We kunnen nu nog niet exact aangeven wat hiervan de inzet (fte en financiën) zullen zijn. Hiervoor willen we ook inzetten op kostenverhaal bij initiatiefnemers. Het gaat in de eerste fase o.a. om inzet van projectleider, adviseurs voor de verschillende inhoudelijk thema's. De initiële inzet dekken we via het budget van de woningbouwversnelling, en b.v. subsidies van de provincie. Momenteel is de inzet ongeveer 1 fte, maar dit zal oplopen naarmate het project vordert
66.	P22 - Leefomgeving – – Vernieuwing Omgevingsbeleid en Ruimtelijke Ontwikkeling : Omgevingswet en transitie periode naar integraal Omgevingsplanl	Kan de planning voor de implementatie van de omgevingswet en het omgevingsplan getemporiseerd worden? Wat is nu de planning van het integraal omgevingsplan? Welk bedragen zijn er in de jaren 2025-2028 nodig voor dit traject?	Elke gemeente heeft de wettelijke verplichting een omgevingsvisie hebben op 1-1-2027. Voor het omgevingsplan geldt dat deze verplichting vanaf 1 januari 2032 gaat gelden (artikel 22.5, lid 2 Omgevingswet). Wij 'plannen' de totstandkoming van het omgevingsplan per wijziging. Wij scrummen per wijziging en plannen wekelijks. We zitten in een ontwikkelfase en daarom is het heel lastig om een meerjarige planning te maken. Dit komt met name ook omdat er nog veel lastige (landelijke) vraagstukken zijn die nu nog niet beantwoord kunnen worden. Wij zien geen mogelijkheden om de planning te temporiseren richting deadline van 1/1/2032.
67.	P22 - Leefomgeving – – Vernieuwing Omgevingsbeleid en Ruimtelijke Ontwikkeling : Masterplan Veluwezoom	Hoeveel inzet (fte + financieel)) vergt project Masterplan Veluwezoom per jaar (2025-2028)?	Dit verschilt per fase in de uitvoering. We werken hierin nauw samen met de partners die hiervoor ook middelen en mensen inzetten. Vanuit de gemeente gaat het gemiddeld om de inzet van de projectleider civiel techniek (voor ca. 1 dag in de week) en een projectleider ruimtelijk ontwikkeling (ca. 1 dag in de week). En daarnaast inhoudelijke collega's op de diverse beleidsthema's. De inzet daarvan is sterk afhankelijk van de diverse fases.
68.	P22 - Leefomgeving – – Vernieuwing Omgevingsbeleid en Ruimtelijke Ontwikkeling : Masterplan Veluwezoom	Hebt u onderzoek gedaan naar de effecten (financieel en inhoudelijk) zijn van evt. temporisering van Masterplan Veluwezoom? (dekking gem. proj. Rheden € 2.285.000,-)	De uitvoering van het Masterplan Veluwezoom vindt voor een belangrijk deel plaats met subsidies van derden. Hier zitten uiterlijke termijnen aan gekoppeld. Het college wil deze externe financiering blijven inzetten. Het college kiest er voor het

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Masterplan onverkort uit te voeren en heeft hiernaar geen nader onderzoek gedaan.
69.	ASDf l;óyuitrew	Wat betekent het stopzetten van project Blijfwijk voor het jaar 2024, om welk bedragen gaat het in 2024 en (2) 2025?	De voorgestelde ombuiging gaat ervan uit dat het hele project Blijfwijken wordt stopgezet. Voor 2024 en 2025 was de 200.000 voldoende. De 100K voor 2024 is onderdeel van de besluitvorming van de jaarrekening 2024 in de Raad. Het effect hiervan is aan de voorkant moeilijk te bepalen. Duidelijk is dat er niet geïnvesteerd wordt in het opzetten van Blijfwijken via dit budget. De in de Woonzorgvisie (2023, p.8) opgenomen inzet van een gemeentelijke projectleider, om samen met inwoners, zorgorganisaties en woningcorporatie Vivare in deze wijken een woon- en zorgnetwerk te vormen om te zorgen dat senioren kunnen blijven wonen, kan daarmee vanuit de gemeente niet worden opgepakt.
70.	P26 – “We zien mogelijkheden om via de weg van reclamebelasting onze inkomsten verhogen. Wij verwachten het jaar 2025 nodig te hebben voor de voorbereiding hiervan.”	In de tabel op p25 staat al wel een opbrengst van 100k in 2025 terwijl in de tekst op p26 staat dat 2025 een voorbereidingsjaar is. Is die 100k opbrengst in 2025 dan nog wel correct/reëel? Zo nee, aub tabel aanpassen.	Het najaar 2024 willen we benutten voor de voorbereidingen en houden vooralsnog vast aan ingangsdatum 1 januari 2025. Bij de begroting kunnen we beter inschatten of dit haalbaar is.
71.	P25 – tabel Economische ontwikkeling / P26 tekst: “Verder stellen wij voor de toeristenbelasting te verhogen zodat er structureel 100K meer binnenkomt.”	Eerder dit jaar is een verhoging van de toeristenbelasting bij motie/amendement gedeeltelijk teruggedraaid. Wordt dit nu overruled? Is hierover overleg(d) met de toeristische sector?	Nee, het amendement wordt niet overruled. Hiermee wordt rekening gehouden bij het opstellen van de nieuwe toeristenbelastingverordening. Er is nog geen overleg geweest met de toeristische sector.
72.	P28 – Leefomgeving – Rozendaalse veld verkopen (pm)	Wilt u dit aub nader uitleggen (incl. de aanduiding “pm”)?	Het college heeft ervoor gekozen deze mogelijke ombuiging niet mee te nemen in de ombuigingsvoorstellen en er is dus ook verder geen onderzoek naar gedaan.
73.	P29 – Leefomgeving – tabel “Inrichting beheer en openbare ruimte” Doorbelasten personeel op projecten 200K	Komt die 200K dan niet elders in de begroting bij een of ander project oppoppen zodat per saldo de ombuiging op 0 uitkomt?	Deze 200K wordt ten laste gelegd van de verschillende projecten in de openbare ruimte. Er valt 200k vrij vanuit loonsom ten behoeve van de algemene middelen. Daarentegen worden projecten extra belast en zullen deze kapitaalslasten naar ratio

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			worden doorbelast. Dit wordt inzichtelijk gemaakt in de nog op te stellen nota kapitaalgoederen, oplevering 2025
74.	P30 – Leefomgeving – tabel “Mobiliteit en Infra Invoeren parkeergeld P-garage Dieren(150 K)	Indien dit wordt ingevoerd: - Kan dit al in 2025? Dit moet toch ook voorbereid worden? - Is rekening gehouden met de kosten voor voorbereiding, inrichting en beheer? - Is gezien bovenstaande de verwachte opbrengst van 150k in 2025 wel reëel? Indien nodig aub tabel aanpassen	Het klopt dat bij een besluit van de raad om dit ombuigingsvoorstel daadwerkelijk te realiseren ook voorbereiding benodigd is. Wij verwachten met u dat dit inderdaad niet al in 2025 volledig gerealiseerd is. De investeringen nemen wij mee de hele businesscase. Wij zullen de tabel en saldo bij het opstellen van de begroting hierop aanpassen.
75.	P33 – Bestuur & Organisatie - Centralisatie KCC Burgerzaken van twee locaties naar één locatie.	Welke locatie vervalt? Waar bestaan de kosten van 10k voor deze locatie uit?	De locaties Velp en Dieren vervallen. Zie voor kosten antwoord op vraag 26.
76.	P33 – Bestuur & Organisatie - Centralisatie KCC Burgerzaken van twee locaties naar één locatie.	Nieuw gemeentehuis wordt eind 2024 betrokken. Blijft Burgerzaken Velp behouden (evt. op een andere locatie bijv. de Bibliotheek)?	Burgerzaken wordt vanaf eind 2024 centraal gehuisvest in De Steeg. Het tijdelijke servicecentrum in Velp (Overtuin 6 in Velp) en het servicecentrum in Dieren (Ericaplein 5a Dieren) worden gesloten. Dit is de meest efficiënte manier op de diensten en producten van Burgerzaken aan te bieden.
77.	P34 - Regionale samenwerking met Arnhem, Renkum, Rozendaal en Doesburg?	Samenwerking Rozendaal: - Hebben de in de kadernota voorgestelde ombuigingen impact op de taken die door Rheden worden uitgevoerd voor Rozendaal? - Als ik het goed heb volgt Rozendaal de sociale regelingen van Rheden. Betekent dit dat Rozendaal nu de ombuigingen ook in Rozendaal door gaat voeren? Als de uitvoering incl. de processen gaan afwijken dienen de overeenkomsten met Rozendaal m.i. te worden aangepast, zowel inhoudelijk, processen als financieel. Klopt mijn	1. Ombuigingen kadernota zullen ook impact hebben op de taken die Rheden voor Rozendaal uitvoert; 2. Rozendaal volgt evt. aanpassingen in verordeningen, beleidsregels en beleidsplannen; 3. Nee, dit is geen automatisme. Wij voeren taken uit voor Rozendaal op het gebied van sociaal domein en verzorgen het beleid sociaal domein voor Rozendaal. Dat verandert niet. De aanpassingen leiden zeker niet tot extra kosten voor Rheden.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		aanname? oEn leidt het onderhandelen over aanpassingen tot extra kosten voor Rheden?	
78.	P34 – Regionale samenwerking met Arnhem, Renkum, Rozendaal en Doesburg?	Samenwerking Doesburg: - Hebben de in de kadernota voorgestelde ombuigingen impact op de samenwerking met Doesburg? Zo ja welke? En tegen welke kosten?	Dit kan effect hebben voor Doesburg. Nu voeren wij de Wet inburgering uit voor de gemeente Doesburg. Het effect van de ombuigingen kunnen wij voor Doesburg nu nog niet inschatten.
79.	P34– Regionale samenwerking met Arnhem, Renkum, Rozendaal en Doesburg?	Samenwerking Arnhem/Renkum: - Hebben de in de kadernota voorgestelde ombuigingen impact op de samenwerking met Renkum en Arnhem? Bijv. in de Connectie? Zo ja welke? En tegen welke kosten?	Waar we op taken met Arnhem en Renkum samenwerken zal dit ook hen raken. Voor de Connectie geldt dit ook, daarnaast zijn er kansen voor besparingen opgenomen die de diensten die we bij de Connectie afnemen direct raken. Deze zijn opgenomen binnen programma 3.
80.	P32 –Regionale samenwerking	Zijn er nog andere gevolgen voor de samenwerking met deze of andere gemeenten?	Veel omliggende gemeenten kampen met soortgelijke (financiële) begrotingsvraagstukken. Dit leidt niet alleen tot een heroverweging van de taakuitvoering maar zet tevens de bestuurskracht onder druk. Een groot aantal gemeenten kiest daarbij voor schaalvergroting door verregaande samenwerking met (buur-)gemeenten. Met als hoofddoel om de continuïteit en kwaliteit van de taakuitvoering, en daarmee de dienstverlening aan de inwoner, instellingen en bedrijven, te kunnen blijven garanderen.
81.	P32 –Regionale samenwerking en internationale betrekkingen	Welke kosten worden gemaakt voor internationale samenwerking en betrekkingen?	Het programma met de VNGI is kostenneutraal. De VNGI vergoedt de kosten.
82.	P38 – Bestuur & Organisatie – Externe inhuur kost 25,1 % van de loonsom.	Wat is de totale loonsom van de gemeente Rheden inclusief externe inhuur?	De loonsom bedraagt in totaal € 33.493K voor vaste en tijdelijke formatie.
83.	P38 – Bestuur & Organisatie – Externe inhuur kost 25,1 % van de loonsom.	Hoeveel fte externe inhuur betreft dit?	We rekenen niet in fte maar in bedragen die hiermee gemoeid zijn. Bij 25% komt dit grofweg uit op € 8.373K.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
84.	P36/P38– Bestuur & Organisatie – Herijking balans formatie en bezetting (0,72 M oplopend tot 1,15m) en Externe inhuur kost 25,1 % van de loonsom. Voorstel is om dit met 50% te reduceren.	In de toelichting Herijking balans formatie en bezetting staat het “reduceren van de (kosten van) externe inhuur met 50%” . De meest conservatieve berekeningen van die reductie komen ver boven de genoemde ombuigingsbedragen uit. Waarom is dit niet verwerkt in de Herijking balans formatie en bezetting of elders in d ombuigingen?	Een aanzienlijke inzet van inhuur levert een overschrijding van het personeelsbudget op, omdat inhuur duurder is dan vaste medewerkers. Het is niet zo dat het (personeels)budget omlaag kan alleen door minder in te huren.
85.	P38 – Bestuur & Organisatie – Reductie van de urencapaciteit aan wethouders vanaf 2026.	Is dit een grap? Hoe realistisch is dit voorstel?	Het is een optie, daarom is het opgeschreven. Zoals tijdens de raadsbehandeling aangegeven is dit mogelijk niet realistisch. Kostenreductie zou 140k zijn.
86.	P38 – Bestuur & Organisatie – Licentie werkplekapp opzeggen?	Leidt zijn de effecten van het opzeggen van deze app op de flexibiliteit, efficiëntie en effectiviteit en daarmee de kosten van het werk?	De verwachting is dat dit niet direct invloed heeft op de flexibiliteit, efficiëntie en effectiviteit en daarmee de kosten van het werk. Met andere woorden de kosten van de werkplekapp wegen niet op tegenover de baten.
87.	P38 – Bestuur & Organisatie – Beperken van het aantal steunraadsleden	Wat zijn de jaarlijkse kosten op dit moment?	De jaarlijkse kosten voor bestuur bedragen de komende jaren 2.580.000. Deze bestaan uit de kosten voor Raad, College en griffie. Per (steun)raadslid zijn de vergoedingen ongeveer 12,5k per jaar (euro 1.503,12 per maand).
88.	P39 – Bestuur & Organisatie – Vervallen dotatie algemene reserve	Vindt u met het doorvoeren van deze ombuiging het acceptabel dat weerstandsvermogen en solvabiliteitsratio verder worden aangetast en onder kritische grens dreigen uit te komen?	We achten het in de huidige situatie niet mogelijk om vast te houden aan de ambitie om de algemene reserve elk jaar met € 1 miljoen te versterken. Met een positief saldo van € 0,27 miljoen is de groei van ons weerstandsvermogen en de verbetering van de solvabiliteitsratio minder dan beoogd, maar nog steeds een verbetering. De storting passen we weer toe m.i.v. 2026. In de jaren 2026 t/m 2028 is in de gepresenteerde meerjarensaldi een jaarlijkse storting van € 1 mln aan de algemene reserve verwerkt.
89.	P41 – Uitgangspunten en kaders – aanbeveling 3	Betekent dit dat de raad niet meer geïnformeerd wordt over de inzet (ook financieel) voor bestaande doelen (going concern)?	Nee, de doelen blijven betrekking hebben op wat we altijd al doen (“going concern”) en wat de additioneel gaan doen (“growing concern”).

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
90.	P45 – Reserves en voorzieningen - "Nota herziening Reserves en Voorzieningen"	Wat is de reden dat de "Nota herziening Reserves en Voorzieningen" opnieuw wordt uitgesteld?	We zijn hier niet aan toegekomen vanwege prioriteit op de kadernota 2025 en de jaarstukken 2023. We zijn dit jaar eerder met de kadernota gestart en hebben hierbij meer afstemming met de raadsleden. Deze meer gezamenlijke aanpak vraagt meer capaciteit die daardoor minder beschikbaar is voor andere werkzaamheden.

Naam: VVD (deel 2)

Datum van indienen vragen: 14 juni (11.30 uur)

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
91.	Algemeen	In de kadernota worden een groot aantal ombuigingen voorgesteld met de daarbij behorende (ingeschatte?) financiële consequentie. Tijdens het technisch vragen uurtje werd duidelijk dat de gepresenteerde getallen niet duidelijk te onderbouwen zijn. Kunt U aangeven welke grondslag ligt onder de gepresenteerde bedragen? (Feiten of aannames?)	De mate waarin een ombuiging in deze fase te onderbouwen is hangt af van het onderwerp. Een aantal ombuigingsvoorstellen zijn in deze fase al heel tastbaar en concreet, voor anderen is het nodig om de voorstellen meer concreter uit te werken. Deze nadere uitwerking leest u terug in de programmabegroting 2025-2028. Zie ook het raadsvoorstel onder "5. Wat gaan wij ervoor doen?". De richting die u met de kadernota meegeeft is waardevol, want het nader uitwerken van ombuigingen vraagt tijd en capaciteit. Het heeft pas waarde om een ombuiging nader uit te werken, als u deze ook overweegt.
92.	Algemeen	In de kadernota worden voorstellen gedaan per programma. In de overzichten is niet duidelijk wat de relatie met het taakveld is. Is het mogelijk om dit (in het kader van de duidelijkheid) alsnog uit te laten voeren? Dit is in lijn met de aanbevelingen van de RKC omtrent leesbaarheid van de P&C documenten.	De kadernota is bedoeld om op (strategische) hoofdlijnen richting op te halen. In de programmabegroting 2025 zal aan de hand van de richting die u middels de kadernota 2025 geeft een nadere uitwerking volgen. Deze nadere uitwerking biedt het gevraagde inzicht.
93.	Algemeen	Een groot aantal voorstellen raken de inzet van de vrijwilligersorganisatie. Kunt U overzicht geven van	Zie antwoord vraag 140. Het is niet mogelijk om per subsidie een ingeschat effect te geven.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		de huidige subsidies en daarin aangeven wat de ingeschatte effecten zijn als de genoemde voorstellen door de raad worden geaccordeerd?	De impact van de ombuigingsvoorstellen is wel aan te geven per thema. Deze staan beschreven in een document dat het college dient vrij te geven voor behandeling.
94.	Pagina 7 'Het is daarbij belangrijk dat we, naast aanpassing van de doelstellingen..'	Graag overzicht bieden van welke doelstellingen (vanuit vorige programma begroting) worden bijgesteld (en op welke manier) en welke niet?	In deze kadernota hebben wij op hoofdlijnen aangegeven welke ombuigingsvoorstellen voorliggen. Een aantal ombuigingsvoorstellen zijn in deze fase al tastbaar en concreet, voor anderen is het nodig om de voorstellen meer concreter uit te werken. De nadere uitwerking werken wij uit in de programmabegroting 2025-2028. Zie ook ons antwoord op vraag 92.
95.	Programma samenleving	In het programma leefomgeving en bestuur & organisatie wordt in de financiële tabellen elke ombuiging en de baten daarvan apart benoemd. Dit is niet het geval bij het programma samenleving, kunt u alsnog een overzicht van de baten (2025 tot en met 2028) leveren van elke ombuiging (apart) uit het programma samenleving?	In bijlage 2 is een overzicht van de ombuigingen opgenomen welke aansluit op de beschreven ombuigingen binnen programma Samenleving.
96.	Programma samenleving	In het rapport van Twynstra en Gudde is aangegeven dat er een keuze is om wel of niet politiek-bestuurlijk expliciet te gaan sturen op de financiële beheersbaarheid van het sociaal domein. Is het college voornemens hierop te gaan sturen en zo ja hoe?	Met het Koersdocument sociaal domein zijn de kaders gesteld voor de komende jaren. 1 van de ambities uit het koersdocument is Gespecialiseerde hulp is beschikbaar voor inwoners in de meest kwetsbare situaties. Door nog nadrukkelijker te sturen op instroom, doorstroom en uitstroom bij Wmo maatwerk en Jeugdzorg houden we de zorg toegankelijk voor degenen die dit echt nodig hebben en sturen we op de financiële beheersbaarheid van het sociaal domein. Via het implementatieplan Hervormingsagenda sociaal domein stuurt het college gericht op deze beweging.
97.	Programma samenleving	In het rapport van Berenschot worden verschillende besparingsmaatregelen benoemd. Kunt u per voorgestelde maatregel uit deze rapportage aangeven of en hoe deze verwerkt is in deze kadernota?	Zie antwoord op vraag 116.
98.	Pagina 12; Samenleving – Thema	Een van de wettelijke taken vanuit de participatiewet is het begeleiden van inwoners naar werk. Wordt dit	1. Reintegratie is een wettelijke taak. De intensiteit is een bespreekpunt. We brengen met deze voorstellen

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
	Financiële bestaanszekerheid: Voorstellen voor ombuigingen rondom de participatiewet en activerend werk.	met de voorstellen van de kadernota teruggebracht naar het wettelijk minimum en zo ja wat is het wettelijk minimum? Kunt u aangeven wat de, beleidsmatige en financiële effecten zijn van deze taak terugbrengen naar het wettelijk minimum. Is deze maatregel mogelijk binnen het vigerend beleid van de gemeente Rheden?	werk&reintegratie terug naar het wettelijk minimum. We versoberen het instrumentarium tot het minimum. 2. Zie voor impact, antwoord op vraag 41. 3. Nee, er zullen aanpassingen in de verordening en de beleidsregels moeten worden doorgevoerd.
99.	Pagina 12; Samenleving - Thema Financiële bestaanszekerheid: Voorstellen voor ombuigingen rondom de participatiewet.	Een van de wettelijke taken vanuit de participatiewet is de re-integratie van inwoners die moeilijk aan werk komen. In de kadernota wordt hier verder niets over geschreven. Voert de gemeente deze taak momenteel uit op het wettelijk minimum? Zo niet, kunt u aangeven wat de financiële en beleidsmatige effecten zijn van deze taak terugbrengen naar het wettelijk minimum.	1. Wij voeren nu niet uit op het wettelijk minimum maar wel binnen de financiële kaders. De beoogde/gewenste effect op het gebied van re-integratie wordt in de uitvoering van de Wet sterk minder. Door het schrappen/versoberen van instrumenten blijven inwoners langer in de uitkering zitten en/of hebben minder kansen om zich binnen hun mogelijkheden te ontwikkelen en mee te doen. 2. Op de langere termijn is de verwachting dat de kosten van deze doelgroep zullen stijgen op het gebied van Wmo en inkomen. Hiernaast is er een toename van het bestand te verwachten omdat inwoners wel in- maar niet uitstromen.
100.	Pagina 15; Samenleving - Thema: Sociale basis. Voorstellen ombuigingen rondom de sociale basis.	In de tabel op deze pagina staan bij de Verlaging ombuigingen sociale basis bedragen die steeds negatiever uitkomen genoteerd. Kunt u uitleggen hoe dit deel uit deze tabel gelezen moet worden?	De negatieve bedragen zijn de tarieven van de zorgaanbieders die negatief effect hebben. Hiernaast zijn er investeringen die gepleegd moeten worden om tot een ombuiging te kunnen komen.
101.	Pagina 16; Samenleving - Thema: Sociale basis ombuigingen	Kunt u een overzicht aanleveren welke organisaties geraakt worden door het stopzetten van subsidies en welke niet? (Pagina 14 uit Berenschot rapport)	Organisaties die geraakt worden: Redens Maal, Asvr Senioren, Pcob, KBO, Cosbo, Wellcom Middag Ellecom, Maxx ouderen Soos, St. Vier het leven, St. STOER, NIO, Italiaanse vereniging CRLI, Turkse gemeenschap Rheden, St. Soc. De Ulenpas, 4Noppes, Vereniging De Zonnebloem, buurt- en belangenverenigingen.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Inloophuis 't Trefpunt, Buurthuis De Paperclip, Buurthuis De Elleboog, Dorpshuis 't Pakhuis, Dorpshuis Nieuw Bergstein, Buurthuis De Drieschaar, Dorpshuis Spankeren, Dorpshuis Laag-Soeren. Organisaties die niet geraakt worden: MVT, PlusBus, Telefooncirkels, Ons Raadhuis, Inloophuis Dieren, dorpshuis De Oase, dorpshuis Willem De Zwijger, dorpshuis De Poort.
102.	Pagina 25; Leefomgeving - Thema Economische ontwikkeling: Economie, circulaire economie, recreatie en toerisme.	Eén van de ombuigingsvoorstellen is het invoeren van een reclamebelasting. Heeft u een inschatting van de effecten voor lokale ondernemers en organisaties hiervan en kunt u meer toelichting geven over hoe u de BedrijfsInvesteringsZone gaat ontzien?	Gezien de hoogte van de reclamebelasting schatten wij in dat de effecten beperkt blijven. De BIZ blijven gevrijwaard van de reclamebelasting. Wij hebben op dit moment gerekend met een bijdrage van € 500 tot € 700 per WOZ-object.
103.	Pagina 27; Leefomgeving - Thema omgevingskwaliteit: Biodiversiteit, erfgoed en landschap ombuigingsvoorstel.	Bij de ombuiging rondom het budget voor Biodiversiteit, Erfgoed en Landschap staat aangegeven dat er €150.000 van het vrij besteedbaar budget beschikbaar blijft. Welke activiteiten blijft de gemeente doen en welke niet? Wat is het effect als dit budget verder wordt teruggebracht richting het wettelijk minimum?	Als het budget verder teruggebracht wordt tot het wettelijk minimum vervallen alle subsidie, worden er geen initiatieven meer ondersteund, zijn er geen koppelkansen meer en wordt het lastiger om externe financiering binnen te halen (vliegwiel). B.v. de erfgoedcommissie blijft dan instant. Een ander voorbeeld is het werken aan een Soortmanagementplan, wat bijdraagt aan het realiseren van doelstellingen op het gebied van energietransitie en woningbouw.
104.	Pagina 28; Leefomgeving - Thema inrichting en beheer openbare ruimte.	Zijn er mogelijkheden om afschrijvingstermijn van investeringen in de openbare ruimte (bijv. riool en speeltuinen) te verlengen en kunt u een inschatting van financiële baten hiervan geven?	In het recente verleden hebben we de afschrijvingstermijnen van de verschillende kapitaalgoederen vastgesteld en opgenomen in de financiële verordening 2024. Het college ziet geen ruimte om de afschrijvingstermijnen verder te veranderen. In de – nog op te stellen – nota Kapitaalgoederen (verwacht 2025) komen we hierop terug.
105.	Pagina 28; Leefomgeving - Thema inrichting en beheer openbare ruimte: Voor welke besparingen is niet	Kunt u aangeven wat de overweging is dit budget niet (deels) te schrappen?	Dit is een politieke overweging geweest. We blijven inzetten op regionale samenwerking om zo onze toegang tot extern geld en onze mogelijkheden om (inhoudelijk) te sturen op onze buitenruimte en oplossingen van grote opgaven in het buitengebied te behouden. De beperkte resterende middelen willen we inzetten als vliegwiel hiervoor.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
	gekozen. Budget Landschap.		
106.	Pagina 28; Leefomgeving – Thema inrichting en beheer openbare ruimte: Voor welke besparingen is niet gekozen.	Wat zijn de jaarlijkse onderhoudskosten van het Rozendaalse veld?	Exclusief personeelslasten zijn de jaarlijkse ongeveer 100K. De gemeente neemt hiervan 30K voor haar rekening de overige kosten worden gedekt uit subsidies
107.	Pagina 29; Leefomgeving - Thema inrichting en beheer openbare ruimte: Autonome ontwikkelingen.	Zijn de autonome kosten voor de indexering bestek maaien van de gazons en indexering nieuw bestek vegen en onkruidbestrijding verharding wegen te verlagen door wijzigingen van beleid?	Wij zien als basisvoorziening voor groen en wegen CROW* kwaliteitsniveau B. Voor het onderhoud van groen zitten we op dit basisniveau CROW kwaliteitsniveau B. Voor onderhoud wegen zitten we inmiddels op het laagste wettelijk toegestane niveau CROW C. Wij zien geen ruimte voor aanpassing van dit beleid omdat nog lagere onderhoudsnormen lijden tot kapitaalsvernietiging * De naam CROW is oorspronkelijk een afkorting van Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek. Die naam dekte de lading niet meer toen de organisatie steeds meer een kennisplatform werd. Daarom is CROW niet langer een afkorting, maar een eigennaam.
108.	Pagina 30; Leefomgeving - thema mobiliteit en infra. Voorstellen voor ombuigingen: Invoeren betaald parkeren parkeergarage Dieren.	Kunt u de opbrengsten van €150.000 voor het invoeren hiervan onderbouwen? Zijn hierbij implementatie en handhavingskosten meegenomen? Kunt U aangeven wat de effecten op korte en lange termijn zijn voor zowel de directe omgeving (parkeeroverlast) en het gebruik van de OV voorzieningen bij betaald parkeren voor de reizigers van buiten de gemeente Rheden?	Als dit voorstel in de kadernota wordt aangenomen zullen wij een onderzoek starten naar de mogelijkheden en onmogelijkheden voor de invoering van betaald parkeren in de parkeergarage in Dieren. De opgenomen opbrengst is nu indicatief. Wij zullen de door u genoemde punten in dit onderzoek meenemen
109.	Pagina 35; bestuur & organisatie – thema vastgoedportefeuille:	Is het mogelijk een versnelling aan te brengen in de verkoop van vastgoed zodat vanaf 2025 hier al opbrengsten voor zijn? Kunt u een overzicht geven	Eerder als mogelijk; niet alle vastgoed is direct verkoopklaar (in verhuur etc). We kijken ook naar waar maatschappelijk inzet van

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
	Ombuigingen opbrengsten verkoop vastgoed en structureel verlaging beheerkosten vastgoed.	van de beheer- en onderhoudskosten van verschillende vastgoed locaties? Wanneer is de nieuwe beleidsnota vastgoed voorzien ?	vastgoed verstandig en alternatief aanwendbaar is (versnelling woning bouw en opvang asielzoekers) Nee niet per pand nu beschikbaar. We werken nu met het Rhedens Vastgoedkader, nieuw kader wordt gepland.
110.	Pagina 37&38; bestuur & organisatie – thema Algemene dekkingsmiddelen en overhead: Ombuiging verhogen OZB met 20% tot Gelders gemiddelde.	Kunt u inzicht geven in mogelijke neveneffecten door het in één keer verhogen van de OZB met 20% (Bijvoorbeeld voor woningbouw corporaties)? Hoeveel extra zullen huishoudens gemiddeld per jaar moeten betalen door de verhoging van de OZB? Kunt U meteen aangeven wat de effecten zijn van de totale lastendruk voor de inwoners?	Het bedrag van de OZB-aanslag is afhankelijk van de WOZ-waarde en is per huishouden verschillend. Het voorstel betekent dat de lastendruk vwb OZB groeit naar het Gelderse gemiddelde. De bedragen kunt u terugvinden in de Jaarrekening 2023, pagina 75. Het huidige niveau OZB in Rheden is 229 euro per persoon, het Gelderse gemiddelde is 289 euro.
111.	Algemeen	In het huidige voorstel zijn de personele consequenties van de ombuigingen niet beschreven. Is het correct bij verdere uitwerking van de voorstellen, de personele consequenties worden voorgelegd aan de raad ter besluitvorming?	Dat klopt. Voor de ombuigingen die door de raad worden overgenomen zal ook de impact voor de personele capaciteit nader worden uitgewerkt. Op pagina 36 is hiervoor in algemene zin "herijking balans formatie en bezetting" wel een financiële ombuiging opgenomen. Deze is nog niet gekoppeld aan de inhoudelijke keuzes.

Naam: Groenlinks (deel 2)

Datum van indienen vragen: 14 juni '24

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
112.	p. 5: Inleiding en samenvatting	In 2023 hebben we ook de kracht van onze samenleving gezien. Inwoners, onderwijsinstellingen en ondernemers hebben 2023 gemaakt tot een onvergetelijk jaar. Is 450 jaar Rheden geëvalueerd? Zo ja, kunt u de evaluatie toezenden aan de raad? Zo nee, wanneer kunnen we deze verwachten?	Deze zomerperiode wordt Rheden 450! jaar geëvalueerd. Een memo daarover zal in de maand september beschikbaar komen en aan het College worden voorgelegd.
113.	p. 6: Inleiding en samenvatting	Op pagina 6 staan in een figuur 'people', 'planet' en 'profit'. In het coalitieakkoord wordt gesproken over 'people, planet, purpose, prosperity'. Waarom kiest het college nu voor de term 'profit' in plaats van 'prosperity'?	De gedachte is dezelfde. In de communicatie over duurzame ontwikkeling van onze samenleving worden beide indelingen gehanteerd. De driedeling paste beter bij de drie programma's: profit kan mogelijk beter vervangen worden door purpose en prosperity. Terecht punt.
114. De driedeling pastte beter bij de drie programma's	p. 7: Inleiding en samenvatting	Op pagina 7 staat: <i>we blijven inzetten op behoud van onze biodiversiteit en nemen klimaatmaatregelen waar nodig</i> . Het coalitieakkoord en het collegeprogramma gaan echter uit van het 'herstellen en versterken' of 'in stand houden en versterken' van de biodiversiteit. Betekent dit dat u dit doel naar beneden bijstelt?	Ons college stelt deze doelen niet naar beneden bij. Wel zoekt het college naar nieuwe wegen en mogelijk een ander tempo (langer), om deze doelen te realiseren.
115.	Samenleving	Tijdens het technisch vragen uur werd aangegeven dat de maatregelen van Berenschot zijn verwerkt. Kunt u per maatregel van Berenschot aangegeven hoe dit is verwerkt en wat de financiële effecten daarvan zijn? (zowel de vijf hoofdmaatregelen als de alternatieve maatregelen)	Maatregel 1: maak capaciteit vrij voor casemanagement Deze maatregel is verwerkt in het onderdeel Wmo maatwerk: sturen op instroom, doorstroom en uitstroom (37k in 2025 oplopend naar 1,1 mio in 2028) Maatregel 2: herbeoordeling van 60 complexe klanten Deze maatregel is verwerkt in het voorstel Wmo maatwerk: instroom, doorstroom en uitstroom en in het voorstel jeugdwet: lokale en regionale jeugdbegeleiding (de financiële effecten ziet u op pag. 14 en pagina 16 van de kadernota. Maatregel 3: alternatief hulpaanbod voor tien complexe gezinnen/situaties

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Deze maatregel is verwerkt in de Doorbraakmethode die al wordt ingezet door de gemeente. Maatregel 4: Passende toewijzing naar (waar mogelijk) lichtere vormen van ondersteuning (jeugdzorg) Deze maatregel is verwerkt in het voorstel Jeugdwet: lokale en regionale jeugdbegeleiding. Ook wordt dit onderdeel verwerkt bij de uitvoering van de Hervormingsagenda. Dit onderdeel staat wel onder druk indien er veel voorliggende voorzieningen niet meer ondersteund worden. Hiermee staat het normaliseren onder druk. Maatregel 5: voorkomen en verkorten van residentiele zorg Deze maatregel is verwerkt in het voorstel Jeugdwet: lokale en regionale jeugdbegeleiding en bij de uitvoering van de Hervormingsagenda. Alternatieve maatregelen 1. Ophaalactie Wmo-middelen 2. Meer re-integratie in eigen beheer uitvoeren en minder uitbesteden (dit is mede afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden op de ombuigingsvoorstellen) 3. Inzet toezichthouder (hier wordt regionaal over afgestemd) 4. Gericht contracteren (lokaal aanbesteden/contracteren staat onder druk omdat de Hervormingsagenda voorschrijft om regionaal aan te besteden en niet meer zoals in Rheden een lokale jeugd lumpsum te hanteren) 5. Gerichtere doelen koppelen aan uitbestede taken(hier wordt al op geacteerd door o.a. onze gemeentelijke schuldhulpverlening en onze re-integratie activiteiten)

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			6. Loonkostensubsidies inzetten voor alle doelgroepen met een lagere loonwaarde (met de huidige ombuigingsvoorstellen op het gebied van re-integratie, zal begeleiding van een aantal doelgroepen versoberd worden) De voorgestelde alternatieve maatregelen worden nader onderzocht op haalbaarheid en effect.
116.	p. 10 Samenleving	Tijdens het technisch vragen uur werd aangegeven dat we teruggaan naar het wettelijk minimum van de sociale basis. Wat is het wettelijk minimum van de sociale basis?	Er is in beeld gebracht wat wij als gemeente wettelijke en niet-wettelijk verplicht zijn. Subsidies aan inwonersinitiatieven zijn niet wettelijk verplicht zoals bijv. Wmo maatwerk en jeugdzorg of het verstrekken van uitkeringen. De meeste niet-wettelijke taken worden geschrapt en er blijft dus niet veel over aan ondersteuning van activiteiten en organisaties in de sociale basis. Wat wel overeind blijft zijn minimaal 3 dorpshuizen in de niet-veerkrachtige wijken en zogenaamde tussenvoorzieningen als het Raadhuis Velp en Inloophuis Dieren als ook de wettelijke minimale basisopdracht aan het MvT en het vrijwilligerssteunpunt (vanuit de wettelijke verplichting) om inwoners in staat te stellen hun taken als mantelzorger of vrijwilliger uit te voeren.
117.	p.12-14	Kunt u voor de aangegeven bezuiniging <i>stopzetten van ondersteuning aan vrijwilligersorganisaties</i> , aangeven om welke specifieke organisaties dit gaat en om welke bedragen per organisatie (de vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor de minima, voor inwoners met schulden en inwoners die hulp nodig hebben bij het aanvragen van voorzieningen en die zich inzetten voor kwetsbare jongeren)?	<u>Minima:</u> Voedselbank Arnhem e.o. €14.700 Stichting Urgente Noden, €18.000 Stichting Strak, €3.000 Stichting Leergeld, €148.850 Jeugdfonds Sport en Cultuur, €15.000 Samenwerkende Diaconieën, €900 <u>Financiële Hulpverlening:</u> Schuldhulpmaatje

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Formulierenhulp Thuisadministratie OverRood Samen vertegenwoordigen deze partijen een ombuigingsbedrag van €80.000. <u>Jongeren:</u> Scoutingverenigingen € 14.975,- Dierense speeltuin € 8.000,- bouwvakantiedorpen (Rhevak, Madierodam, Bouwburg Velp) € 8.500,- jongerennetwerk € 18.670,- spelotheken Velp en Dieren € 10.500,- Humanitas homestart € 56.185,- Gezinsgeneralisten € 23.730,- Iriszorg preventie € 12.850 En diverse subsidies aan bijv. Verzuimcoaches, verwijfsindex jeugd, Vitesse united, cursussen en voorlichtingsavonden en jeugdzorg.
118.	Blz 12: verminderen van de individuele inkomenstoeslag 68k vanaf 2027	Hoe hoog wordt deze toeslag voor een individu vanaf 2027? Met andere woorden: hoeveel wordt bezuinigd op deze toeslag voor een individu?	De besparing op de individuele inkomenstoeslag is doorgerekend op twee parameters: de inkomensgrens en de referteperiode. Het bedrag dat een inwoner ontvangt blijft gelijk; er komen alleen minder inwoners in aanmerking voor de inkomenstoeslag. De inkomensgrens kan teruggebracht worden van 110% van de bijstandsnorm naar 100%. De besparing die dit oplevert is ingeschat op €55.500. De referteperiode (de periode waarover een inwoner een laag inkomen heeft) kan verleng worden van 3 naar 5 jaar. De besparing die dit oplevert is ingeschat op €22.500.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
119.	Blz 12: stopzetten van de gemeentepolis, kindpakket en schoolkostentegoed voor minima 326k tot 642k	Hoeveel besparing per onderdeel levert het stopzetten van het kindpakket en het schoolkostentegoed op?	Het Kindpakket wordt voor het grootste deel uitgevoerd door Stichting Leergeld. Het afbouwen en stopzetten van de subsidie vanaf 2025 (in drie jaar) zal in 2028 €148.850 opleveren. Over 2023 werd €30.892 aan schoolkostentegoed besteed. Dit bedrag kan bespaard worden bij het geheel stoppen met de regeling. Het schoolkostentegoed is gekoppeld aan de Gelrepas. Het terugbrengen van de inkomensnorm voor de Gelrepas naar 100% zal het aantal rechthebbende kinderen doen afnemen en daarmee ook de kosten voor het schoolkostentegoed doen afnemen. De hoogte van deze besparing kan op dit moment niet nader geduid worden. Het stopzetten van de gemeentelijke bijdrage aan de gemeentepolis levert een besparing op van €326.000. Het is evenwel mogelijk om de gemeentepolis (samenwerking met Menzis) te continueren, maar zonder de gemeentelijke bijdrage. Inwoners behouden de mogelijkheid om voor het aanvullende pakket (extra vergoedingen, eigen bijdrage Wmo, etc) te kiezen maar betalen daar dan wel een marktconforme premie voor.
120.	Blz 12: stopzetten van de gemeentepolis, kindpakket en schoolkostentegoed voor minima 326k tot 642k	Hoeveel inwoners/ouders maken gebruik van het kindpakket en het schoolkostentegoed?	Alle kinderen met een Gelrepas ontvangen ook een schoolkostentegoed. In 2023 waren dit 848 kinderen (peildatum: december '23) In 2023 heeft Leergeld 695 geholpen met een of meer voorzieningen. Het ging daarbij om 345 gezinnen.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
121.	Blz 12: bestand Gelrepas terug naar 100 % minimuminkomen 77k	Hoeveel van de huidige gebruikers verliezen hierdoor hun aanspraak op de Gelrepas?	Een globale inschatting is dat het om circa 950 pashouders zal gaan. O.a. inwoners met een AOW komen niet meer in aanmerking voor de pas.
122.	p. 12: bestand Gelrepas	Hoeveel de verhoging van de Gelrepas van 100% naar 110%?	Hier kan op dit moment geen schatting over gemaakt worden.
123.	p. 12: stopzetten niet-wettelijke taken vluchtelingenwerk	Wat zijn deze niet-wettelijke taken?	De niet-wettelijke taken van Vluchtelingenwerk: - Basisdienstverlening (inloopspreekuur) Maatschappelijk en juridisch spreekuur voor statushouders in de gemeente met een basisopenstelling van minimaal 1 dagdeel per week. Maar ook sociaal-juridische begeleiding voor ingewikkelde juridische procedures, zoals de asielpcedure, gezinshereniging en het verlengen of intrekken van vergunningen. - Taalcoaching Taalcoaching zorgt voor meer taalkennis, zelfvertrouwen, zelfredzaamheid, contacten en het toepassen van de taal in de praktijk. - Realisatie huisvesting Verzorgen van het huisvestingsproces, inclusief de matching, in samenspraak met o.a. woningcorporaties. Op basis van het beschikbare aanbod aan woningen en statushouder die gekoppeld zijn aan de gemeente de juiste match maken tussen statushouder en woning. - Cursus Omgaan met geld Aanvullend op de financiële begeleiding binnen de maatschappelijke begeleiding, en het ontzorgen door gemeente, wordt deze groepscursus aangeboden om statushouders te ondersteunen om niet in financiële problemen te komen.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
124.	Blz 12: stopzetten sociale kredietverlening 25k	Hoeveel inwoners in de gemeentelijke schuldhulpverlening hebben vanaf 2023 tot heden gebruik gemaakt van deze sociale kredietverlening?	De sociale kredietverlening bestaat uit twee onderdelen: Saneringskredieten en Sociale leningen. Saneringskredieten: Een saneringskrediet wordt ingezet als manier om schulden te regelen. Je kunt het zien als een voorschot waarmee een schuld wordt afgelost. De inwoner heeft dan nog maar één schuldeiser. Geen SK's meer verstrekken, betekent dat schulden van inwoners alleen nog rechtstreeks met het eigen inkomen geregeld kunnen worden. Dat heeft impact op onze uitvoeringskosten, want dan volgen voor iedere inwoner die wordt geholpen, meerdere intensieve controles, en er is vaker budgetbeheer noodzakelijk. Ook op de inwoner heeft het impact, die zal langer en meer onrust en onzekerheid ervaren, zal periodiek meer gegevens moeten inleveren en langer door financiële zorgen geremd worden in het verder oppakken van andere problemen in het leven. Het aanbieden van sk's is onderdeel van de basisdienstverlening, een landelijke afspraak tussen de VNG en het Rijk. De afspraken zijn geen wettelijke verplichting. Sociale lening: Een sociale lening is beschikbaar voor inwoners met een laag inkomen (tot 130% van het wettelijk minimum). Zij kunnen deze lening gebruiken wanneer zij door omstandigheden uitgaven moeten doen waarvoor zij niet hebben kunnen reserveren. De sociale lening is een schuld waarover de inwoner rente betaald. Per 31-12-2023 hadden 47 inwoners een actief saneringskrediet en 19 inwoners een sociale lening.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Met de saneringskredieten is ca. €11.000 gemoeid, met de sociale leningen ca. €14.000.
125.	Blz 14: versoberen onderwijsachterstandsmiddelen en stoppen indicatie vangnet 78k tot 327k	Wat zijn onderwijsachterstandsmiddelen en wie maken daar gebruik van? Wat is het indicatie vangnet en wie maken daar gebruik van?	De gemeentelijke onderwijsachterstanden zetten we in voor 3 onderwerpen: 1) gelijke onderwijskansen, 2) versterken aanpak laaggeletterdheid, en 3) extra dekking SMI. 1) Gelijke onderwijskansen: Alle peuters kunnen ongeacht de situatie van hun ouders 2 ochtenden tegen een inkomensafhankelijke bijdrage naar de peuteropvang. Als ouders werken krijgen ze kinderopvangtoeslag, anders een peutersubsidie. Daarmee versterken we ook de integratie: alle peuters ontmoeten elkaar op de peuteropvang en bereiden zich voor op de basisschool. We bereikten in 2023 43 unieke kinderen. Dit aantal is de afgelopen jaren gestegen. In het voorstel wordt de peutersubsidie stopgezet voor nieuwe kinderen en afgebouwd voor peuters die nu nog deelnemen via de regeling. Aangezien deze ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag zal het onwaarschijnlijk zijn dat zij gaan deelnemen aan peuteropvang, wat ongelijke kansen vergroot. Er zal ook geen voorliggende voorziening meer zijn voor peuters. 2) Aanpak laaggeletterdheid: met de voorgestelde ombuiging zal het Taalhuis- inloopspreekuur in Velp en Dieren verdwijnen voor laaggeletterde ouders/volwassenen. Hier werden in 2023 meer dan 70 inwoners laagdrempelig doorgeleid naar taalaanbod om basisvaardigheden te versterken. Daarnaast bekostigen we uit deze middelen ook de regionale kosten voor de aanpak laaggeletterdheid. Die zullen na afbouw alsnog op de begroting komen.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			3) Sociaal medische Indicatie: We bereiken jaarlijks 68 kinderen van 0-12 jaar met een SMI. Zij kunnen tegen een inkomensafhankelijke bijdrage naar de kinderopvang als dat vanwege een sociale of medische situatie bij henzelf of bij hun ouders noodzakelijk is. Een SMI is een vangnetregeling voor de meest kwetsbare gezinnen. Het draagt bij aan ontlasting van de druk op de gezinssituatie, veiligheid in gezinnen en ontwikkeling van de kinderen. Hierdoor zijn gezinnen in beeld. Er is niets anders dan jeugdhulp als bijv. in een gezin ontlasting nodig is om uithuisplaatsing te voorkomen of wanneer ouders psychische klachten hebben. Alternatieven zijn duurder, zoals dagbehandeling of meer ambulante jeugdhulp. Een SMI werkt soms ook preventief. Door de SMI kan bij calamiteiten of terminale ziekte de andere ouder blijven werken. Hierdoor blijven inkomsten behouden. De ombuiging betekent intrekking van de verordening Kinderopvang en het stopzetten van de SMI-indicatie. De gemeente heeft geen wettelijke taak in de SMI, maar wel een taak. We zoeken juridisch uit of helemaal stopzetten mogelijk is. Het is ook mogelijk de voorwaarden aan te passen en de inzet te maximaliseren . Voor zowel de peutersubsidie als de SMI ontvangen gemeenten middelen in het gemeentefonds. Dat is ongeveer € 70.000 per regeling.
126.	Blz 14: stopzetten subsidie preventie gezondheid 58k	Wie ontvangen vanaf 2023 tot heden deze subsidie?	Slachtofferhulp 18k) en subsidies preventie gezondheid: AED, burgerhulpverlening en EHBO verenigingen (40k)

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
127.	Blz 15: ombuiging sociale basis collectief voorliggend 0,07 miljoen tot 1,28 miljoen	Welke collectief voorliggende voorzieningen worden hier bedoeld?	Door de gemeente gesubsidieerde vrij toegankelijke voorzieningen voor inwoners, zoals: bijna alle inwonersinitiatieven, Rhedens Maal, dorps- en buurthuizen, ouderenbonden, st. Vier het Leven, casemanagers geheugen, subsidieregeling Mijn Huis Mijn Toekomst, enz.
128.	16	Op pagina 16 geeft u aan subsidies gericht op inwonersinitiatieven en voor de dorpshuizen stop te willen zetten. Met uitzondering van minder veerkrachtige wijken. Kunt u aangeven voor welke specifieke dorpshuizen u de subsidie wilt stopzetten en om welke bedragen per situatie het gaat ? Kunt u de criteria nader specificeren, specifiekere dan de melding 'minder veerkrachtige wijken'?	Buurthuis "De Paperclip" in Velp: € 29.000 Buurthuis "De Elleboog" in Velp: € 54.069 Dorpshuis "'t Sprengenhuis" in Laag-Soeren: € 52.000 Dorpshuis "Het Parkhuis" in de Steeg: € 20.000 Buurthuis "De Drieschaar" in Dieren: € 30.600 Dorpshuis "Nieuw Bergstein" in Ellecom: € 29.947 Dorpshuis "Spankeren" in Spankeren: € 15.472 In de meeste buurten en wijken leven mensen prettig samen op een manier die hen past. Voor deze bewoners is de buurt een solide basis voor een prettig en waardevol leven. Er zijn ook wijken waar die positieve basis er niet (meer) is, omdat belemmeringen het prettig samenleven in de weg staan. Daarbij kan het onder andere gaan over armoede, gezondheidsproblemen, taalbarrières, ervaren onveiligheid en overlast en meestal in combinatie. Wanneer er in een wijk veel bewoners minder zelfredzaam zijn is de samenredzaamheid ook lager. Dit leidt tot sociale leefbaarheidsproblemen. Dit zijn de wijken, met veelal hoog percentage sociale huurwoningen. In de gemeente Rheden zijn dit Dieren Stenfert, Rheden West en Velp Zuid.
129.	16: versoberen bibliotheek	Is ook gedacht aan het verhogen van de tarieven van de bibliotheek?	Dit is een keuze van de Zoomerij, niet van de gemeente.
130.	16: strenger toezicht op woningaanpassingen	Wat bedoelt u met strenger? Zal dit meer capaciteit kosten?	Wij houden ons aan het wettelijk minimale. Binnen de wet kunnen woningaanpassingen aangevraagd worden. Voorbeeld van strenger toezicht: Indien er in een gezin een woningaanpassing is doorgevoerd voor een kind met een fysieke beperking en de ouders gaan scheiden. Vervolgens

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			vragen de ouders dezelfde woningaanpassingen aan bij de gemeente in twee woningen. Wij willen dan bijvoorbeeld nog maar voor één woning de minimaal noodzakelijke aanpassingen aanbrengen en niet in de tweede woning van de andere ouder. Wij vragen van ouders om de eerste, aangepaste woning, als wisselwoning te gaan gebruiken. Dit kost niet meer capaciteit.
131.	16: De impact van de ombuigingsvoorstellen sociale basis	Welke ruimte is er in het contract met Inclusio om te besparen? En welke besparingen zal Inclusio doen?	De contractafspraken met Inclusio zijn gemaakt tot en met 2026. De opdracht die Inclusio heeft is het versterken en verbreden van de sociale basis. Een sterke en brede sociale basis kan veel vragen van inwoners opvangen zodat geïndiceerde hulp- en ondersteuning niet, minder of korter ingezet kan worden. De ombuigingen voor Inclusio zijn 300k in 2027 en 300k in 2028.
132.	17: We bezuinigen niet op de jaarlijkse ikbuurtmeecheques (100k)	Waarom bezuinigt u niet op de ikbuurtmeecheques?	Dit is een politieke afweging.
133.	22: Een subsidiepotje voor initiatieven van bewoners.	Wat is de hoogte van dit subsidiepotje? Hoe is deze verdeeld over de jaarschijven?	Hierbij is uitgegaan van een subsidiepotje van 35k per jaar voor de periode 2024 tot en met 2026 (dus totaal 105k voor de gehele periode)
134.	22	Wat zijn de kosten voor het klimaatfestival in 2025?	We ramen de kosten voor het duurzaamheidsfestival van 2025 op 50k.
135.	33: Centralisatie KCC Burgerzaken van twee locaties naar één locatie.	Momenteel zijn er twee locaties (Dieren en Velp), in 2025 zal het gemeentehuis weer geopend zijn. Dus zijn er dan drie. Welke vestigingen zullen gesloten worden? De besparing is €10.000. Wat zijn de huidige kosten per vestiging?	Locaties in Velp en Dieren zijn dan gesloten. De bedrijfsvoering van Burgerzaken is dan gecentraliseerd in het nieuwe gemeentehuis. Voor besparing Servicecentrum Dieren zie ook vraag 26. De kosten voor Servicecentrum Velp bedragen op jaarbasis tussen de 200.000 en 250.000 euro (huur, gas, licht, water, wifi, ICT, beveiliging, schoonmaak, koffie/thee, onderhoud machines, installaties, etc.)
136.	38: Op dit moment geeft Rheden 25,1%	Wanneer u de inhuur met 50% verlaagt zal dat op 12,5% uitkomen. Zijn er gemeentes	Dit hebben wij niet onderzocht.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
	van haar loonsom uit aan externe inhuur.	met een inhuurpercentage van 12,5% of lager?	
137.	37: OZB	Kunt u een overzicht geven van de extra baten bij 5%, 10%, 15% en 20% extra OZB verhoging? Dus 5/10/15/20% boven het Gelders gemiddelde?	Dit leidt indicatief tot de volgende extra opbrengsten: Bij 5% boven Gelders gemiddelde: € 557K Bij 10% boven Gelders gemiddelde: € 1.114K Bij 15% boven Gelders gemiddelde: € 1.670K Bij 20% boven Gelders gemiddelde: € 2.227K
138.	38: Op dit moment geeft Rheden 25,1% van haar loonsom uit aan externe inhuur.	Wat zijn de functies waarop momenteel externe inhuur plaatsvindt? Kunt u (bijv. met percentages) aangeven wat de reden van externe inhuur is?	Dat is divers en kunnen wij niet uitdrukken in percentages. De externe inhuur is zowel toegepast voor bijvoorbeeld voor de uitvoering van specifieke programma's. Daarnaast is er inhuur wanneer er geen vast invulling aan vacatures gegeven kan worden. Ook vervanging bij langdurige ziekte is reden voor externe inhuur. Bij de laatstgenoemden betreft het dus diverse functies.
139.	Algemeen	Kunt u een compleet register opleveren van de subsidies die de gemeente verstrekt? Wanneer dit problemen met privacy oplevert, mag dit vertrouwelijk.	Er is niet één register van alle subsidies die de gemeente verstrekt.

Naam: PvdA

Datum van indienen vragen: 14 juni '24

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
140.	Blz. 3 innovatieve en	Hoe kunnen wij controleren dat de maatregelen daadwerkelijk 'innovatief en samenhangend' zijn? Wat houdt 'innovatief' in deze context in?	Innovatief en samenhangend kun je definiëren als dingen anders doen dan wat je gewend bent waarmee je verfrissend tegen problemen aankijkt zodat het leidt tot een andere manier om het doel te bereiken

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
	samenhangende' maatregelen		en het liefst met een minder beslag op je middelen. Vanzelfsprekend beschouw je die opzicht zelf, maar betrek je hiermee andere relevante processen.
141	Blz. 3 ombuiging op programmakosten, aanpassing organisatie is daarop volgend	Houdt dit in dat wanneer programma's stoppen/versoberd worden, per definitie ook ambtelijke capaciteit verdwijnt/niet meer wordt ingevuld?	Niet per definitie, wel zullen aanpassingen in programma's leiden tot andere werkwijzen of verminderende inzet. Met de begroting hopen wij u hier meer inzicht te geven.
142	Blz. 3 Omgevingsvisie	Omgevingsvisie is klaar in 2025. De koers omgevingsvisie die we onlangs vast hebben gesteld is weinig concreet en erg hoogover, en daarom lastig om 'willen' op te baseren. Hoe ziet het college dit voor zich als leidraad voor de bezuinigingsopgave?	De leidraad voor de bezuinigingsopgave is deze Kadernota. De koers omgevingsvisie is hiervoor een bouwsteen geweest
143	Blz. 6 Koers Omgevingsvisie	Deze is op 28 mei 2024 vastgesteld, niet 24 april 2024. Deze koers was niet financieel onderbouwd (in tegenstelling tot de concretere koers sociaal domein). Hoe kan de koers omgevingsvisie dan worden gezien als 'vastgestelde visie'?	De koers omgevingsvisie is in juni door uw raad vastgesteld. Deze koers geldt als bouwsteen voor de in 2025 vast te stellen omgevingsvisie. Deze zal ook financieel onderbouwd worden.
144	Blz. 7 De kansen in en de kracht van de regio beter benutten	Welke voorbeelden zijn hierbij te noemen, die nu nog niet (optimaal) worden benut?	<i>Een voorbeeld is het met andere gemeente in dienst nemen van schaars personeel zodat je als gemeenten zelf geen volledige contract kan aanbieden.</i>
145	Blz. 19/20 Vernieuwing omgevingsbeleid	De omgevingswet. We voeren veel uit, maar de toegezegde financiering uit het Rijk blijft (ver) achter toezegging was dat gemeenten budgetneutraal over konden van oude naar nieuwe wet. Welke zaken kan de gemeente hier laten zitten/afschalen om zo 'recht te doen' aan de achterblijvende financiering vanuit de Rijksoverheid?	Volgens ons kan er niet afgeschaald worden omdat alle instrumenten die nu uitgewerkt worden wettelijke verplichte instrumenten zijn.
146	Blz. 20 Duurzaamheids-agenda	Het stopzetten van de duurzaamheidsagenda heeft flinke gevolgen voor de betrokken en actief participerende inwoners. Schat het college in dat de actieve betrokken inwoners delen kunnen overnemen/blijven doen zonder	Wij zijn hierover nog met de betrokken inwoners in gesprek. Dit zullen wij de komende periode voortzetten . Hierbij kijken we welke onderdelen geïntegreerd kunnen worden met andere bestaande activiteiten.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		begeleiding van de gemeente, in een warme overdracht? En bij welke onderdelen is dat wel/niet het geval?	Wellicht zullen actieve inwoners bepaalde delen overnemen en wellicht dat een aantal zaken kunnen worden belegd bij andere inwonersinitiatieven. Maar een groot aantal activiteiten zullen ook geen doorgang kunnen vinden. Een warme overdracht is daarom slechts beperkt mogelijk en de faciliterende rol vanuit de gemeente zal beperkter zijn. Overigens zullen we ook in de komende jaren de samenwerking blijven zoeken met inwoners(initiatieven) omdat de weg naar een CO2 neutraal Rheden alleen haalbaar is in nauwe samenwerking met de samenleving.
147	Blz. 22 Voorstellingen voor ombuigingen	Het voorrang geven aan grote gebiedsontwikkelingen zoals Haveland, IJsseldistrict, Wijkaanpak Stenfert en Masterplan Welkom Veluwezoom kunnen wij volgen. Voor andere initiatieven stelt u voor om de rol van de gemeente te veranderen naar meer controlerend/toetsend. Hoe schat de gemeente de impact hiervan in, als bijvoorbeeld gekeken wordt naar de afgelopen 10 jaar, en plannen die in die 10 jaar onder deze voorwaarden dus niet van adequate begeleiding van de gemeente zouden zijn voorzien: welke plannen zouden dan niet gerealiseerd zijn geweest?	Dit is een "wat als" vraag over initiatieven die in het verleden hebben gespeeld. Het is niet mogelijk om de vraag te beantwoorden welke initiatieven geen doorgang zouden hebben gevonden als er geen gemeentelijke begeleiding op had gezeten. Wel is duidelijk dat de gemeentelijke inbreng bijdraagt aan het realiseren van maatschappelijke doelen. Zonder deze inbreng zouden deze meer onder druk komen te staan.
148	Blz. 23 kostendekkende leges	Begrijpelijke keuze. Hoeveel zullen de leges dan verhoogd worden, om daadwerkelijk kostendekkend te worden? Wij kunnen ons namelijk voorstellen dat vele ambtenaren een grotere of kleinere rol hebben bij bv een omgevingsvergunning. Wordt alle inzet dan doorberekend?	Momenteel wordt er onderzoek gedaan naar de kostendekkendheid van de leges. Zodra dit onderzoek is afgerond zullen wij de nieuwe legesverordening aan uw raad voorleggen. Op dat moment is ook duidelijk hoeveel de leges verhoogd zullen worden. Wij streven er naar dat alle ambtelijke inzet wordt door berekend. Maar ook b.v. de inzet van software (licenties).
149	Blz. 24 Wonen met zorg in de wijk	Zouden we dit kunnen zien als ondoordacht en niet integraal rijksbeleid om zorgkosten te drukken: ouderen wonen steeds langer met zorg, thuis. Hierdoor blijven veel woningen bewoond door relatief weinig mensen, waardoor	Je kan hier op verschillende manieren tegenaan kijken, ook op uw manier. Wij zien dit niet zozeer als ondoordacht en niet integraal rijksbeleid maar meer als een opgave voor overheden om de doorstroming op de huizenmarkt te verbeteren. Dit doet ons college door de uitvoering van de woonvisie en de woonzorgvisie

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		de druk op de volkshuisvesting oploopt, en de bouwopgave navenant hoog wordt?	
150	Blz. 10 wat is onze visie?	Hier wordt gesproken over 'korte en middenlange termijn'. Welke tijdsperioden hebben we het dan over?	Korte termijn = 2-4 jaar Middellange termijn = 4-10 jaar
151	Blz. 12 Doelgroep loonkostensubsidie	In hoeverre is nu te bepalen om hoeveel mensen dit zal gaan?	In 2023 gaat het om 146 inwoners in de doelgroep loonkostensubsidie.
152	Blz. 12 bewindvoering	De tarieven zijn in 2024 gestegen voor de onderdelen bewind, mentorschap en curatele. Welke van de regelingen voert de gemeente zelf uit en hoeveel inwoners staan onder bewind of curatele?	De gemeente voert bewind, mentorschap en curatele niet uit. De gemeente weet niet hoeveel inwoners er onder bewind of curatele staan. De rechter stelt deze vormen van ondersteuning in. De gemeente heeft een rol wanneer inwoners de kosten voor deze ondersteuning niet zelf kunnen dragen. In 2023 hebben ca. 500 inwoners gebruik gemaakt van bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten.
153	Blz. 12 voorstellen voor ombuigingen	Kunt u aangeven op welke manier (over hoeveel jaar) u de ondersteuning aan minima en schuldhulpverlening gaat terugdraaien? Dat doet u al bij enkele projecten// werkzaamheden, maar graag wat meer specificeren.	Voor zowel de minima als de financiële hulpverlening geldt dat het gaat om structurele subsidies. We starten in 2026 met het afbouwen van de subsidies. We zullen afbouwen in drie jaar. We verwachten dat de subsidiepartners direct bij het eerste jaar aangeven hun taken niet langer uit te kunnen voeren en te stoppen.
154	Blz. 12 voorstellen voor ombuigingen	Voor de Gelre pas voor jeugd en jongeren zijn samenwerkingsverbanden met o.a. stichting leergeld. Staat de samenwerking met deze stichting ook op het spel? Zelfde vraag voor schoolspullen tegoed, stichting leergeld Arnhem (aanvraag smartphone), jeugdfonds sport en cultuur?	Het Rhedens Kindpakket wordt voor een groot deel uitgevoerd door Stichting Leergeld. Als deze subsidie afgebouwd/beëindigd wordt, zullen de voorzieningen voor kinderen en jongeren wegvallen. Ook de uitvoeringskosten (per verstrekking en overhead mbt de organisatie) maken onderdeel uit van de subsidie. Het wegvallen ervan zal consequenties voor de organisatie van Leergeld. Ook de samenwerking met het Jeugdfonds Sport en Cultuur staat op het spel. Dit fonds werkt nu als 'vangnet' op de Gelrepas: kinderen die geen recht hebben op de Gelrepas op waarvoor de Gelrepas ontoereikend is (bijv zwemles) kunnen van het fonds gebruik maken. Als het recht op de Gelrepas wordt teruggebracht naar 100% van bijstandsnorm en er geen subsidierelatie meer is met het Jeugdfonds,

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			zullen veel kinderen sport en een zwemdiploma niet meer kunnen bekostigen. De Gelrepas wordt i.o.v. de gemeente door een marktpartij uitgevoerd. Aanpassingen in de toewijzingscriteria zullen in overleg met de uitvoerder vanaf 2026 doorgevoerd kunnen worden. Het schoolkostentegoed is direct gekoppeld aan de Gelrepas. Alle kinderen die recht hebben op de Gelrepas krijgen een tegoed voor sport, cultuur en recreatie en een (apart) tegoed voor schoolkosten/schoolspullen. Als de doelgroep t.b.v. de Gelrepas wordt teruggebracht naar 100% van de bijstandsnorm, hebben ook minder kinderen recht op de Gelrepas en krijgen daarmee zowel geen tegoed meer voor sport als voor schoolkosten.
155	Blz. 12 voorstellen voor ombuigingen	Als subsidies aan vrijwilligersorganisaties (o.a.Humanitas) worden stopgezet tbv schuldhulpverlening, hoe gaat de gemeente Rheden de schuldhulpverlening dan organiseren?	De gemeente heeft een wettelijke taak om alle inwoners met financiële hulpvragen te ondersteunen. Met het stopzetten van de subsidies hebben inwoners geen laagdrempelige inloopmogelijkheid meer. Inwoners komen later in beeld met grotere problemen, die meer maatschappelijke kosten met zich meebrengen om op te lossen. Er zal meer inzet nodig zijn vanuit de gemeentelijke financiële hulpverlening. Dit vraagt uitbreiding van de capaciteit. De verwachte kosten worden geraamd op ca. €73.000. Er zal daarnaast meer inzet nodig zijn vanuit andere leefgebieden. Maatschappelijke kosten op het vlak van werk, inkomen, jeugdzorg en Wmo zullen toenemen.
156	Blz. 12 Impact ombuigings-voorstellen	Wat hier staat beschreven is een open deur. Dat de impact groot is bij inwoners waar de bestaanszekerheid onder druk staat, is logisch: de vraag is dan ook wat de effecten bij deze inwoners is? Hoeveel geld scheelt het hen ongeveer per maand? Welke mogelijkheden hebben zij niet meer?	Het is niet mogelijk aan te geven wat dit op het niveau van huishoudens betekent in hun portemonnee. Dit is sterk afhankelijk van de samenstelling van het huishouden, de hoogte van vaste lasten en andere (bijzondere) uitgaven. E.e.a. hangt daarnaast ook van de betreffende regeling.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Inwoners die bijvoorbeeld geen recht meer hebben op de Gelrepas, hebben daarmee geen budget (t.i. €200 pp per jaar voor een volwassene) meer voor sport, cultuur en recreatie. Een inwoner die geen recht meer heeft op de individuele inkomenstoeslag mist daarmee een jaarlijks extra bijdrage voor onvoorziene kosten (t.i. €478 per jaar voor een echtpaar). Met het eveneens bezuinigen op de fondsen (Stichting Urgente Noden) betekent dit dat inwoners vaker een beroep op de bijzondere bijstand zullen doen. Het stoppen met de gemeentepolis betekent dat inwoners een hogere eigen bijdrage voor bepaalde zorgkosten moeten betalen. En voor sommige kostenposten (bijv. de eigen bijdrage Wmo) geen vergoeding meer ontvangen vanuit de verzekering. Inwoners zullen daardoor vaker een beroep op de bijzondere bijstand doen.
157	Blz. 13 jeugdbescherming	Veilig thuis is een instelling die valt onder VGGM en is als zodanig al een onderdeel van het netwerk via de gemeenschappelijke regeling. Hoe gaat u de samenwerking met Veilig thuis versterken als die samenwerking er al is? De RvdK valt onder justitie en veiligheid. De jeugd instellingen zijn particuliere instellingen. Welke organisatie is verantwoordelijk voor het opzetten van een regionaal veiligheidsteam?	De samenwerking met Veilig Thuis wordt versterkt door de fysieke aanwezigheid van een Veilig Thuis medewerker in de lokale teams. Hierdoor zal de samenwerking intensiveren, wordt kennis gedeeld en worden rollen en verwachting beter op elkaar afgestemd. De grootste organisatorische verandering die volgt uit het toekomstscenario kind en gezinsbescherming is de totstandkoming van regionale veiligheidsteams (RVT's) onder decentrale aansturing. Het scenario is dat het RVT is gepositioneerd op regionaal niveau en opereert vanuit een nieuwe publiekrechtelijke regionale organisatie. Wie verantwoordelijk wordt voor het opzetten van regionale veiligheidsteams is nog niet bekend. De verwachting is dat in 2025 landelijke besluitvorming plaatsvindt over een voorkeursvariant voor de te vormen Regionale Veiligheidsteams. Het ligt wel in de lijn der verwachting dat gemeenten (in regionaal verband) hier de opdrachtgevende rol in krijgen.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Ondertussen werken we met de gemeenten en relevante uitvoerende partners in onze regio Centraal Gelderland vanuit het Projectplan Toekomsttuin aan de ontwikkeling van nieuwe werkwijze voor kind- en gezinsbescherming.
158	Blz. 14 Voorstellen voor ombuigingen	Zijn al deze ombuigingen niet in strijd met het uitgangspunt van de gemeente dat we vooral preventief en niet curatief willen werken?	Binnen de mogelijkheden die ons geboden worden, blijven wij daarop inzetten.
159	Blz. 14 Voorstellen voor ombuigingen	Wat gebeurt er met de subsidies vanuit de landelijke overheid in het kader van vitaal en gezond?	Subsidies vanuit de landelijke overheid zullen blijven bestaan en wij maken daar als gemeente Rheden ook aanspraak op en blijven dat doen.
160	Blz. 14 Voorstellen voor ombuigingen	Het lijkt erop dat preventie in onderwijs, gezondheid en zorg vooral wegbezuinigd worden. Dit voelt als penny-wise (preventie is lastig meetbaar), pound foolish (straks als preventie te laat is, lopen ambulante kosten snel op). Is er een beeld te schetsen wat dit betekent op langere termijn? Zowel financieel als in effecten voor onze inwoners?	Er zijn ombuigingsvoorstellen geformuleerd op datgene waar er wettelijk en niet-wettelijk bezuinigd kan worden. Naar een minimaal wettelijk niveau en naar een minimaal wettelijk niveau en daar waar er geen wettelijke verplichting ligt om taken uit te voeren. Dit alles om tot een sluitende begroting te komen in 2025 e.v. Hierin is weinig keuze. Het zal effect hebben op onze inwoners als veel niet-wettelijke taken worden wegbezuinigd in het meedoen, ontmoeten, eenzaamheid en de samenredzaamheid als ook in bij de zelfredzaamheid van onze inwoners. Welk effect dit op de lange termijn zal hebben is moeilijk in te schatten. Mogelijk dat er meer aanspraak gaat komen op Wmo maatwerk, jeugdhulp, schuldhulpverlening op het moment dat inwoners minder ondersteund worden door organisaties in de sociale basis.
161	Blz. 16 Voorstellen voor ombuigingen	Met het voorstel om cultuur en bibliotheek te versoberen, gaat ook een deel van de sociale basis verloren als het gaat om laag geletterdheid en digitaal vaardig zijn. Hoe gaat dit opgelost worden?	Het klopt dat een deel van de sociale basis versoerd gaat worden. Of de versoering op laaggeletterdheid en digitaal vaardig gaat plaatsvinden zal nader onderzocht en afgestemd moeten worden met de Zoomerij.
162	Blz. 16 Voorstellen voor ombuigingen	Met het stopzetten van de onafhankelijke clientbegeleiding dementie gaat de functie van casemanager dementie verloren. Klopt deze conclusie?	Deze conclusie klopt niet. Casemanagers dementie kunnen via de ZVW en WLZ worden ingezet. De gemeentelijke subsidie is gericht op inwoners in de niet-pluifase; als er nog geen diagnose dementie is. Begin 2024 heeft Het Zorginstituut geïndiceerd dat via de ZVW een

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			casemanagers dementie ook voor inwoners in de niet-pluifase kan worden ingezet.
163	Blz. 16 Voorstellen voor ombuigingen	Klopt het dat de subsidies aan minder veerkrachtige wijken, buurt en belangenverenigingen doorloopt en een succesvolle belangenvereniging dus de dupe wordt van het eigen succes?	Er wordt een keuze voorgelegd om als gemeente met subsidie activiteiten vooral te stimuleren in niet-veerkrachtige wijken waar de zelfredzaamheid en samenredzaamheid laag is. De generieke subsidies die worden afgebouwd gelden ook voor inwoners in minder veerkrachtige wijken. Zoals bijvoorbeeld ondersteuning op het gebied van financiële hulpverlening, minima regelingen of inwonerssubsidies in het kader van samenredzaamheid.
164	Blz. 16 Voorstellen voor ombuigingen	Sturing op instroom, doorstroom en uitstroom: is dit nieuw? En zo ja: wie gaat die sturing uitvoeren ? In hoeverre is sturing mogelijk als een zorgplicht wettelijk is?	Dit is uiteraard niet nieuw maar de ombuiging is gelegen in het vormen van een beter en meer afgebakend afwegingskader voor onze consulenten van waaruit zij hun besluit baseren om vormen van geïndiceerde Wmo begeleiding wel of niet toe te kennen. Ook hiermee gaan wij op de grens zitten van wat minimaal wettelijk noodzakelijk is.
165	Blz. 16 Voorstellen voor ombuigingen	Welke dorps- en buurthuizen vervalt dan wel/niet de subsidie?	Zoals het voorstel nu is, vervallen de subsidies voor de dorpshuizen in Velp (de Paperclip en De Elleboog), De Steeg (het Parkhuis), Ellecom (Nieuw Bergstein), Dieren (de Drieschaar), Spankeren (dorpshuis Spankeren) en Laag-Soeren ('t Sprengenhuis). Voor de dorpshuizen in Velp (De poort), Rheden (Willem de Zwijger) en Dieren (De Oase) vervalt de subsidie niet.
166	Blz. 16 impact van ombuigings-voorstellen sociale basis	Vanwege de financiële situatie wordt over de hele linie bezuinigd. De sociale basis in onze gemeente is hierin extra van belang, om zaken op te vangen die de gemeente niet meer kan doen. Maar diezelfde sociale basis staat ook al onder druk door vergrijzing, door sociaal maatschappelijke problemen, wordt elders gezegd. Wat is het risico dat de sociale basis door z'n hoeven zakt en bezwijkt onder de extra zaken die op de sociale basis af komen?	Het klopt dat de sociale basis van belang is en dat deze door bezuinigingen onder druk komt te staan, dit is een risico (zie ook rapport Berenschot). We zullen samen met de organisaties uit de sociale basis zoeken naar de activiteiten die ze nog wel kunnen oppakken.
167	Blz. 17 niet gekozen besparingen	Wat zijn precies de zogenaamde tussenvoorzieningen in Velp, Rheden en Dieren?	Dit zijn Ons Raadhuis in Velp, het Inloophuis Dieren en een te ontwikkelen tussenvoorziening in Rheden.
168	Blz. 24 Flexwonen	Realiseren van flexwonen is geen wettelijke taak: waarom niet? In de grondwet (artikel 22, lid 2) staat toch dat de	Er is ons geen wet bekend die de gemeenten opdraagt flexwoningen te realiseren. De realisatie van de 170 flexwoningen waar u het over heeft

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		overheid moet zorgen voor voldoende volkshuisvesting? Daarbij: het schrappen van 50k budget heeft naar verwachting beperkte consequenties, tenzij budgetten voor de woningbouwversnelling niet gehonoreerd worden. Hoe groot is die kans dat goedkoop (50k besparen) duurkoop (170 of meer flexwoningen die niet doorgaan) blijkt te zijn?	is niet afhankelijk van de 50K. Dit geld was oorspronkelijk bedoeld om een beperkt aantal flexwoningen in de gemeente te realiseren. Door de mogelijkheid om nu op Haveland 170 flexwoningen te realiseren bereiken wij ook zonder deze 50K onze doelstellingen ruimschoots
169	Blz. 25 Economische ontwikkeling	We zullen uitvoeringsagenda recreatie en toerisme moeten herijken. De ambities zoals die zijn opgenomen in de onlangs vastgestelde visie recreatie en toerisme zullen we moeten temporiseren of stopzetten. Het verder terugbrengen van de beschikbare middelen heeft een impact op de beschikbare middelen voor onderhoud en beheer van fiets- en wandelnetwerk, gemeentelijke bijdrage aan lokale evenementen en beschikbare middelen voor de Veluwe Alliantie en Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen. Groot risico hierbij dat de lobby/inzet naar de regio (Groene Metropool Regio en Veluwe-op-1) voor wat betreft bestemmingsmanagement, uitloopgebieden en kans op regiodealgelden etc. stopt.' wat zijn de consequenties voor Rheden voor het benoemde grote risico dat lobby/inzet naar de regio, stopt? En: wat wordt er in de uitvoeringsagenda recreatie en toerisme getemporiseerd of stopgezet?	In de begroting wordt duidelijk op welke punten wij de uitvoeringsagenda zullen aanpassen. Wij houden juist de lobby in de richting van de regio overeind om geen kansen onbenut te laten.
170	Blz. 26 Reclamebelasting	Aan uiterlijk kunnen we er wat van vinden, maar we zouden er ook substantiële inkomsten geregeld kunnen worden door bij invalswegen van onze dorpen LED-schermen (ter grote van een gemiddelde TV) te plaatsen voor reclame (inkomsten) en communicatie vanuit de gemeente?	Wij hebben deze mogelijkheid niet onderzocht vanuit het perspectief van inkomsten genereren aangezien een LED scherm voor wat betreft de commerciële uitingen wordt geëxploiteerd door een bedrijf. De niet commerciële uitingen worden om niet geplaatst. Wel loopt er een traject met BIZ Velp over het plaatsen van digitale bebording voor o.a. communicatie-uitingen in het dorp Rheden.
171	Blz. 27 Autonome ontwikkeling biodiversiteit/-erfgoed/landschap	Er worden kansen gezien om slim in te spelen en deel te nemen aan gebiedstafels van andere overheden. Hierbij wordt benoemd dat we dan zelf goed voor ogen moeten hebben wat we willen realiseren. Dit leggen we vast in de	De omgevingsvisie wordt in 2025 vastgesteld. Mede op basis van het recent vastgestelde koersdocument werken wij verder aan de omgevingsvisie. Welke concrete zaken hier uiteindelijk in opgenomen

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		Omgevingsvisie. Hier zijn we het helemaal mee eens, echter missen we concrete zaken zoals die volgens ons genoemd zouden moeten worden in de omgevingsvisie, zoals afsluiten Doesburgsedijk, Dalstein/Ellecomsedijk, DINO i.r.t. Kanaalstraat, wandel/fietspad langs de IJssel tussen Dieren en Doesburg en door de ontgroning van K3Delta, oude steenfabriek bij Rheden i.r.t. IRM, etc. Welke concrete punten ziet het college op deze wijze allemaal terugkomen in de Omgevingsvisie?	worden is nu nog niet duidelijk. Bij vaststelling in 2025 zal dit duidelijk zijn.
172	Blz. 27 Autonome ontwikkeling biodiversiteit/-erfgoed/landschap	Versterking van de biodiversiteit in de openbare ruimte zal minimaal zijn. Wordt er in dit licht ook nog gekeken naar optimalisatie van beheer en onderhoud, om toch het meest mogelijke te doen?	Wij zijn dagelijks bezig om het beheer en onderhoud van onze openbare ruimte te optimaliseren en een belangrijk onderdeel daarvan is het versterken van de biodiversiteit.
173	Blz. 27 Voorstellen voor ombuigingen	Door klein deelbudget te behouden, kan een multiplier door binnenhalen van externe financiering mogelijk blijven. Een slimme keus. Is deze aanpak ook elders in de kadernota nog toepasbaar?	Wij hebben o.a. dezelfde aanpak bij economische ontwikkeling en de woningbouwversnelling toegepast
174	Blz. 29 Voorstellen voor ombuigingen openbare ruimte	We belasten structureel 200K personeelslasten door aan de projecten: Wat levert dit netto op? Want de projecten moeten ook betaald worden door de gemeente. Scheelt dit vaste formatieplaatsen voor de gemeente?	Deze 200K wordt ten laste gelegd van de verschillende projecten in de openbare ruimte. Er valt 200k vrij vanuit loonsom vrij ten behoeve van de algemene middelen. Daarentegen worden projecten extra belast en zullen deze kapitaalslasten naar ratio worden doorbelast. Dit wordt inzichtelijk gemaakt in de nota kapitaalgoederen. Het heeft geen invloed op het aantal vaste formatieplaatsen van de gemeente.
175	Blz. 30 Voorstellen voor ombuigingen openbare ruimte	Het schrappen van een jaarschijf in de investeringsplannen wordt opgevoerd. We lezen niet wat hier de besparing van is. Wat gaat dit opleveren?	Op dit moment weten wij nog niet wat de daadwerkelijk besparing dit op gaat leveren. De komende periode starten wij met het opstellen van een Nota Kapitaalgoederen, we verwachten deze in 2025 op te kunnen leveren. Op basis daarvan kunnen wij dit exact(er) aangeven.
176	Blz. 33 Centralisatie KCC burgerzaken	Ligt het in de lijn van verwachtingen dat het gekozen KCC dan in het nieuwe gemeentehuis is?	Dat klopt.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
177	Blz. 33 Centralisatie KCC burgerzaken	Wat betekent dit voor je personeel van de 2e locatie?	In de huidige situatie zijn de balies in Velp geopend op maandag, woensdag en donderdag. De balies in Dieren op dinsdag en vrijdag. Er is geen sprake van gelijktijdige openstelling en dus ook geen dubbele bezetting. Wel kan er sprake zijn van een beperkte inkrimping van de receptiefunctie (12 uur per week). Dit is mogelijk omdat de receptie in Velp geopend is voor afhalen van documenten op het moment dat ook de locatie Dieren is geopend (op de dinsdag en de vrijdagochtend).
178	Blz. 33 organisatie	De organisatie wordt slim en lean ingericht. Verderop in dit hoofdstuk wordt benoemd dat het budget voor professionalisering van de organisatie 2023 niet wordt benut. Dat terwijl ontwikkeling nodig is. Ook worden vacatures niet ingevuld, geschrapt, wordt inhuur met 50% beperkt. Hiermee wordt een organisatie op alle vlakken geraakt: want die inhuur is er niet voor niets, evenals die vacatures. Wat houdt dit alles bij elkaar in? Kunnen we dit zien als een reorganisatie van een organisatie die al onder druk staat? Wat zijn hiervan de risico's/ consequenties? Werkprocessen worden ook lean ingericht: wat levert dit op in €, en vooral ook: wat kost dit om voor elkaar te krijgen?	Voorstel van het College is om te stoppen met activiteiten die niet tot de wettelijke taken behoren. Veelal op de niet-wettelijke taken worden medewerkers ingehuurd. Het is dus geen reorganisatie, maar een beperking van het takenpakket. De kadernota geeft aan dat in 2025 een opbrengst wordt verwacht van 20.000 euro en in de jaren daarna 140.000. De kosten zijn trainingskosten en kosten van digitalisering die grotendeels worden gedekt uit bestaande budgetten. Onnodige controles in processen kunnen digitaal worden geautomatiseerd en daarnaast is er een besparing op archiefkosten.
179	Blz. 34 voorstellen voor ombuigingen	Onderaan pagina 34 worden voorstellen gedaan om regiegemeente te worden en zaken uit te besteden omdat dit voordeliger zou zijn. Geen kind met badwater weggooien! Voorbeeld van bomenexperts die wij onlangs hebben gesproken: we hebben er 2 in dienst, die nu goed bij zijn in onze gemeente. Zij nemen dode takken mee in een ronde, die aannemers zouden laten zitten. Dit kostte onze eigen bomenexperts 5 jaar om staan wat ze nu hebben bereikt. De efficiëntie en effectiviteitsvoordelen van het zelf doen worden nu gepakt, waardoor ze meer (naast bomen, ook bosjes) kunnen doen voor hetzelfde geld. Het kan niet zo zijn dat die energie in opdoen ervaring en opleiden nu teniet wordt gedaan door zaken weer op de	De kernvraag is of onze gemeente groot genoeg is om alle expertises in eigen huis te hebben. Het college stelt voor om eens kritisch door het huidige takenpakket te gaan en een onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor samenwerking / uitbesteding met partners zoals gemeenten. Uitbesteding is niet per definitie op de markt zetten.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		markt te brengen. Dat is kennis weggooien. Hoe gaat het college deze zaken breder onderzoeken dan sec uit te gaan van een simpele excell-sheet?eer	
180	Blz. 35 Voorstellen voor ombuigingen	Wat wordt er bedoeld met financiën (anders) uit te besteden?	Veel financiële taken liggen al bij De Connectie. Op dit moment willen we tevens de financiële functie versterken. Een evaluatie inzake meer of minder uitbesteden vraagt om nadere onderzoek.
181	Blz. 36 Integrale veiligheid	Een onderzoek instellen naar mogelijkheden om te bezuinigen door meer intensieve maatregelen, lijkt ons meer te kosten dan op te leveren (zeker omdat het gaat om een bedrag van een ton). Hoe ziet het college dit?	Op pagina 36 heeft het college aangegeven te willen onderzoeken of intensievere <u>samenwerking</u> de kosten op het gebied van openbare orde en veiligheid kan verlagen (b.v. omdat we sommige kosten kunnen verdelen onder de partners). Overigens gaat het college hierbij ook om te onderzoeken of dit mogelijk tot kwaliteitsverbetering kan leiden. We zien dat b.v. de arbeidsmarkt ook op dit thema knelt (handhaving). Door samen te werken kan dit mogelijk leiden tot een betere positie op de arbeidsmarkt. Het heeft dus niet een louter financieel vertrekpunt. In eerste instantie zal het gaan om het voeren van gesprekken met onze omliggende gemeenten. Vooralsnog gaan we ervan uit deze verkenning binnen de huidige beschikbare middelen te kunnen uitvoeren.
182	Blz. 37 Voorstellen voor ombuigingen	We lezen over reclamebelasting en parkeertarieven. Welke locaties zijn beoogd om parkeertarieven te hanteren/verhogen? En heeft het college inzichtelijk wat de consequenties hiervoor zijn?	Als u akkoord gaat met het voorstel in deze kadernota zullen wij een onderzoek starten naar de invoering van betaald parkeren. Met dit onderzoek wordt uiteindelijk duidelijk om welke locaties dit eventueel gaat en wat de consequenties hiervan zijn.
183	Blz. 38 Voorstellen voor ombuigingen	In de 2e alinea wordt gesproken over het 'lean' maken van werkprocessen. Is dit in dezelfde lijn als intergraal werken/programmeren? Zo niet, is hier wel over nagedacht?	Nee, lean werken gaat over het efficiënter en effectiever organiseren van werkprocessen om zo met minder hetzelfde te bereiken. Integraal werken daarentegen is vraagstukken vanuit verschillende disciplines belichten en samenwerking binnen en tussen de diverse teams. Wij werken zoveel mogelijk integraal.
184	Blz. 38 Voorstellen voor ombuigingen	We lezen een bezuiniging van 20% op de formatie van het college. Hoe werkbaar is dit voor het nieuwe college en wat betekent dit voor alle opgave die we hebben?	Op dit moment beschikt het College over 4 fte. Het voorstel houdt in een teruggang naar 3,2 fte. Hoe werkbaar dat is voor het nieuwe college, is nu moeilijk te zeggen, daar gaat inderdaad het nieuwe

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			college over. Zij zal ook de uiteindelijke afweging moeten maken of zij dit voorstel overneemt.
185	Blz. 38 Reductie urencapaciteit wethouders	Is dit niet aan de nieuwe coalitiepartijen om te bespreken, en niet aan het huidige college om hen op te leggen? Kader voor nieuwe college is namelijk hetzelfde: goed financieel beleid. Daar hoort ook een afweging over wethouders en bijkomende kosten bij, maar vaak is dit ook een politiek/bestuurlijke keuze. Hoe ziet het huidige college dit?	zie antwoord bij vraag 184
186	Doelgroep loonkosten subsidie	Hoort dit bij de module WSW van het MGR sociaal domein? Zijn er in dit verband ook regionale contacten?	1. Nee, de doelgroep loonkostensubsidie hoort niet bij de doelgroep WSW. De Doelgroep loonkostensubsidie zit bij ons in het bestand met verminderde loonwaarde. 2. Nee, er zijn geen regionale contacten op het gebied van loonkostensubsidie. Module WSW is een andere doelgroep.

Naam: Voorbereidende raadsvergadering
Datum van indienen vragen: 20 juni 2024

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
187.		Portefeuillehouder Klomberg komt schriftelijk terug op de vraag van de CU over de bezuiniging van 100k die per abuis niet in de tabel is opgenomen.	Het bedrag van de 100K ombuiging voor verandering van onze rol naar een meer controlerende en toetsende overheid is per abuis niet in de tabel opgenomen en daardoor abusievelijk ook niet meegenomen in de optelsom van de ombuigingen opgenomen in de voorliggende kadernota.
188.		Wethouder Klomberg zegt naar aanleiding van een vraag van de heer Eskes toe om navraag te doen bij de provincie wat de consequenties zijn wanneer de raad niet voor 15 juli de jaarstukken heeft vastgesteld.	Het verzoek tot uitstel wordt ingediend bij Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, niet bij de provincie. Bij de provincie is hierover navraag gedaan. Verzoek tot uitstel wordt inderdaad gedaan bij Min. BZK en een afschrift daarvan gaat naar de provincie. Van belang is om het verzoek beknopt te beargumenteren. Dit uitstel zal niet leiden tot aangescherpt (preventief) toezicht.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			Provincie geeft ook mee dat het inderdaad een optie is om de inhoudelijke behandeling voor het zomerreces te houden en de jaarstukken daarbij onder voorbehoud van een goedkeurende verklaring te laten vaststellen. De formele vaststelling van de jaarstukken, inclusief de controleverklaring, kan dan in de eerstvolgende raadsvergadering na het zomerreces plaatsvinden.

BIJLAGE 1: Overzicht budget, autonome ontwikkeling en ombuiging per per beleidsthema

Ombuigingen per Beleidsthema	BEGROTING 2024-2027 (*€ 1.000)				Autonome ontwikkelingen Kadernota 2025-2028 (*€1.000)				Ombuigingen Kadernota 2025-2028 (* € 1.000)				Saldo Begroting na Kadernota 2025-2028 (*€ 1.000)			
	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
1.1 Financiële bestaanszekerheid	-15.584	-15.498	-15.201	-15.201	0	0	0	0	707	926	1.174	1.297	-14.877	-14.572	-14.027	-13.904
1.2 Vitaal en gezond	-5292	-5.349	-5.399	-5.399	-2.250	-2.250	-2.750	-4.250	813	1.437	2.148	2.778	-6.729	-6.162	-6.001	-6.871
1.3 Sociale basis	-45.166	-45.549	-45.964	-45.964	-1.250	-1.250	-1.250	-1.250	132	735	1.578	2.237	-46.284	-46.064	-45.636	-44.977
2.1 Energie- en warmtetransitie	-500	-500	0	0	0	0	0	0	280	430	0	0	-220	-70	0	0
2.2 Vernieuwing omgevings beleid	-2.371	-1.988	-1.988	-1.988	0	-263	-200	-200	100	250	300	350	-2.271	-2.001	-1.888	-1.838
2.3 Volkhuistering	-2.208	-2.157	-2.035	-2.035	0	0	-150	-150	150	0	0	0	-2.058	-2.157	-2.185	-2.185
2.4 Economische ontwikkeling	-235	-185	-185	-185	0	0	0	0	275	275	275	275	40	90	90	90
2.5 Circulaire economie	-50	-50	0	0	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
2.6 Biodiversiteit, erfgoed en landschap	-516	-516	-516	-516	0	0	0	0	317	317	317	317	-199	-199	-199	-199
2.7 Inrichting en beheer openbare ruimte	-1.785	-1.514	-2.529	-2.525	-733	-733	-733	-733	410	420	430	440	-2.108	-1.827	-2.832	-2.818
2.8 Mobiliteit en infra	-6.228	-6.330	-6.203	-6.203	0	0	0	0	165	165	165	165	-6.063	-6.165	-6.038	-6.038
3.1 Dienstverleningsagenda	-975	-911	-911	-911	0	0	0	0	10	5	5	5	-965	-906	-906	-906
3.5 Vastgoedportefeuille	-415	-419	-424	-428	0	0	0	0	130	1.200	1.200	1.200	-285	781	776	772
3.6 Integrale veiligheid	-4.419	-4.417	-4.415	-4.415	0	0	0	0	0	100	100	100	-4.419	-4.317	-4.315	-4.315
3.7 Organisatie & overhead	-19.183	-20.432	-20.656	-20.915	-1.100	-1.100	-925	-600	673	2.212	2.391	2.500	-19.610	-19.320	-19.190	-19.015
3.8 Algemeen middelen	106.169	100.005	98.505	98.763	-2.676	-172	1.907	172	3.294	2.628	3.041	3.466	106.787	102.461	103.453	102.401
Mutatiereserves	-471	-619	-79	-79	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	1.000	0	0	0	-471	-1.619	-1.079	-1.079
TOTAAL	770	-6.430	-8.001	-8.001	-9.009	-6.768	-5.101	-8.011	8.506	11.150	13.124	15.129	266	-2.048	22	-883

BIJLAGE 2: Overzicht ombuigingen Programma 1

1.1 financiële bestaanszekerheid

Omschrijving (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Minimabeleid: verminderen van individuele inkomenstoeslag (78k vanaf 2027)	0	0	0	78
Minimabeleid: Stopzetten informatietools minima (7k)	7	7	7	7
Minimabeleid: stopzetten subsidies aan vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor de minima, stopzetten gemeentepolis, kindpakket en schoolkostentegoed voor minima (326k in 2025 oplopend tot 544k in 2028),	326	433	555	544
Minimabeleid bestand Gelrepas terugbrengen naar 100% minimuminkomen (77k)	77	77	77	77
Participatiewet: minimaliseren instrumenten en inzet P-wet voor doelgroepen die moeilijk aan het werk komen (192k)	192	192	192	192
Financiële hulpverlening	0	10	10	10
Participatiewerk: vluchtelingenwerk: stopzetten niet-wettelijke taken vluchtelingenwerk (105k)	105	105	105	105
Stopzetten project activerend werk (179k)	0	50	150	179
Schuldhulpverlening: stopzetten subsidies aan vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor inwoners met schulden en inwoners die hulp nodig hebben bij het aanvragen van voorzieningen (27k in 2026 tot 80k in 2028)	0	27	53	80
Schuldhulpverlening: stopzetten sociale kredietverlening (25k)	0	25	25	25
Totaal 1.1 financiële bestaanszekerheid	707	926	1.174	1.297

1.2 Vitaal & Gezond

Omschrijving (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Onderwijshuisvesting: wijziging afschrijvingstermijn (16k in 2026 naar 79k in 2028)	0	16	59	79
Jeugdwet: lokaal en regionale jeugdbegeleiding: afschaling geïndiceerde jeugdzorg (280k in 2025 oplopend naar 1,8 mio in 2028)	280	770	1.370	1.860
Onderwijs: afschaffing inzet verlengde schooldag en vakantieschool eenmalig in 2025 (77k)	77	0	0	0
Onderwijs: versoberen onderwijsachterstandmiddelen en stopzetten sociaal-medische indicatie vangnetregeling (78k in 2025 oplopend naar 327k in 2028)	79	217	277	327
Sport/sportaccommodaties: verhogen tarieven zwembaden en seizoensverhuur, langer gebruik kunstgrasvelden, andere beheersvorm openluchtwembad en sporthal de Hangmat (300k in 2025 oplopend naar 434k in 2028)	307	357	365	434
Sport: stopzetten subsidies sportstimulering (18 k)	12	18	18	18
Gezondheid: stopzetten subsidie preventie gezondheid (58k)	58	58	59	59
Totaal 1.2 Vitaal & Gezond	813	1.437	2.148	2.778

1.3 Sociale basis

Omschrijving (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Cultuur : versoberen onderdeel cultuur bij de Zoomerij, stopzetten subsidies Podiumvoorziening en stimuleringsubsidies (53 k in 2025 oplopend naar 250k in 2028)	54	124	251	251
Preventief jeugdbeleid: stopzetten subsidies vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor kwetsbare jongeren (30k in 2025 oplopend naar 147k in 2028)	30	77	122	147
Wmo sociale basis voorliggend: stopzetten van subsidies inwonersinitiatieven, stopzetten subsidie aan alle dorpshuizen m.u.v. minder veerkrachtige wijken, buurt- en belangenverenigingen, buurt- en jongerenwerk, en afschaling vrijwilligersorganisaties met professionele ondersteuning, onafhankelijke clientondersteuning dementie (65k in 2025 oplopend naar 1,3 mio in 2028)	65	354	997	1.284
Verlaging ombuigingen sociale basis	-54	-202	-560	-716
Bibliotheek: versoberen bibliotheek (70k)	0	70	70	70
Wmo maatwerk: sturing op instroom, doorstroom en uitstroom geïndiceerde vormen van begeleiding, strenger toezicht op woningaanpassingen (WRV) en schrappen niet-wettelijke taken verordening Wmo (37k in 2025 oplopend naar 1,1 mio in 2028)	37	313	698	1.201
Totaal 1.3 Sociale basis	132	735	1.578	2.237

